

รายงานการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช
FACTORS INFLUENCING UNDERGRADUATE STUDENT PARTICIPATION IN
EDUCATIONAL ACTIVITIES, MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY,
SRITHAMMASOKRAJ CAMPUS

จินตนา กะตากุล

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช 2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปัจจัยภายในด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.84$) ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.76$) ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.62$) และปัจจัยภายนอกด้านสังคม ($\bar{X} = 3.62$)

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.81$)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยปัจจัยที่มีนัยสำคัญ 3 ตัวคือ ปัจจัยภายในประกอบด้วยปัจจัย ด้านบุคคล (X_1) ($\beta = 0.132$) ปัจจัยภายนอกประกอบด้วยปัจจัย ด้านสังคม (X_3) ($\beta = 0.267$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X_2) ($\beta = 0.454$) ส่วนปัจจัยด้านเทคโนโลยีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกทั้ง 3 ปัจจัย ได้ร้อยละ 51.9 ($Adj.R^2 = 0.519$) และได้สมการการพยากรณ์รูปคະแนนดิบ ดังนี้ $Y = -0.213 + 0.549(X_3) + 0.334(X_2) + 0.180(X_1)$ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา

คำสำคัญ : 1. การมีส่วนร่วม 2. กิจกรรมทางการศึกษา 3. นักศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the degree of internal and external factors influencing undergraduate participation in educational activities; Mahamakut Buddhist University, Srithammasokraj campus. 2) to study the level of participation in educational activities of undergraduate students, Mahamakut Buddhist University, Srithammasokraj campus. 3) to study factors influencing undergraduate students' participation in educational activities, Mahamakut Buddhist University, Srithammasokraj campus.

The results of the research showed that;

1. Internal and external factors influencing undergraduates' participation in educational activities, Mahamakut Buddhist University, Srithammasokraj campus, overall at a high level ($\bar{x} = 3.71$) When considered on a case-by-side basis, it was found that it was on a high level in all 4 aspects, in descending order; human factors ($\bar{x} = 3.84$), technological factors ($\bar{x} = 3.76$), economic factors ($\bar{x} = 3.62$), and social factors ($\bar{x} = 3.62$)

2. Students' participation in educational activities as a whole was a high level ($\bar{x} = 3.66$) The 4 aspects, in descending order, are the overall moral and ethical enhancement activities at a high level ($\bar{x} = 3.75$), when considered on a case-by-side basis, it was found that the 5 aspects were at a high level, in descending order, namely, participation in the evaluation stage of moral and ethical enhancement activities ($\bar{x} = 3.84$), participation in the initiation of moral and ethical enhancement activities ($\bar{x} = 3.81$)

3. Factors affecting the participation in educational activities of undergraduates' participation, there are 3 significant factors: Internal factors include personnel factors (X_1)($\beta = 0.180$) External factors include social factors (X_3)($\beta = 0.267$), economic factors (X_2)($\beta = 0.334$), and Technology factors is not statistically significant, which

can be explained by 51.9% of internal and external factors (Adj.R2 = 0.519) and obtained a raw score prediction equation as follows $Y = -.213 + 0.549 (X_3) + 0.334 (X_2) + 0.180 (X_1)$ Internal and external Factors influencing undergraduate participation in educational activities

Keywords 1. Participation 2. Educational Activities 3. Student

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก พระครูสิริธรรมมาภีร์ต,ผศ.ดร. รองอธิการบดี ที่ได้กรุณาให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และ พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล,ดร. ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการ ตลอดจนชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคข้อบกพร่องต่างๆ ในระหว่างดำเนินการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว, ดร.สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร และ รศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ภาคปกติและภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ทุกคนที่ช่วยให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการทำวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวที่แด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านในการวางรากฐานการศึกษาให้ผู้วิจัย ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนกระทั่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางจินตนา กะตากุล

หัวหน้าโครงการวิจัย

30 พฤศจิกายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 คำนิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม	12
2.3 ระดับการมีส่วนร่วม	20
2.4 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา	21
2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม	23
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา	29
2.7 ระบบกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา	47
2.8 กิจกรรมนักศึกษากับการประกันคุณภาพ	49
2.9 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคกกราชในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา	51
2.10 ผลงานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
2.11 สรุปกรอบแนวความคิด	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง	59
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย	63
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล	66
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	67
3.8 เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	68
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	70
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
4.4 ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
4.5 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	73
4.6 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	78
4.7 ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	83
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	95
5.3 ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	107
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	109
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)	116
ภาคผนวก จ ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย	124
ประวัติผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
4.1	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	71
4.2	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	71
4.3	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	72
4.4	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	72
4.5	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภาคการศึกษา	73
4.6	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โดยรวม	73
4.7	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านบุคคล	74
4.8	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านเศรษฐกิจ	75
4.9	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านสังคม	76
4.10	การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านเทคโนโลยี	77
4.11	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.12	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมวิชาการ	80
4.13	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	80
4.14	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	81
4.15	การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	82
4.16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาโดยแสดงในรูปตารางเมตริกสัมพันธ์	84
4.17	ค่าสถิติ Durbin Watson สำหรับทดสอบความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน	86
4.18	การทดสอบสัมประสิทธิ์การถดถอย ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน	86
4.19	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าสถิติทดสอบปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	87

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	57
4.1	การกระจายของส่วนที่เหลือ (Residual) โดย P-P normal Probability Plot ของตัวแบบการถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Stepwise Multiple Regression ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	85
4.2	การกระจายของส่วนที่เหลือ ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	85

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ได้เปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่าด้วย “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” อีกทั้งเสริมสร้างทักษะความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับศาสตร์พระราชา และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยพื้นฐาน การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้ฝึกภาคสนามในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ หรือการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาตรี รู้จักวิถีแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางวิชาการ และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆได้ เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม (หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีกิจกรรมต่างๆไปพร้อมกับการเรียนการสอนในห้องเรียนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทางด้าน วิชาการอย่างเดียว ย่อมไม่เพียงพอ ต่อการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา เพื่อให้เป็น บัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งทางด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ร่างกาย สังคมและจิตใจที่ดีงาม เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมในกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งรับผิดชอบโดยฝ่ายกิจการนักศึกษาจะมีกิจกรรมต่างๆที่จัดให้กับนักศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสมมีหน้าที่ ให้คำปรึกษาควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมของชมรมกลุ่มนักศึกษาพร้อมทั้งส่งเสริมงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้ 1). การจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ให้มีกิจกรรม

พัฒนานักศึกษาครอบคลุมประเภทกิจกรรมได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีแกวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม 2). ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยเหมาะสมให้นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีโอกาสพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ รวมทั้งกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง มหาวิทยาลัย และต่อสังคม จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีทักษะในด้านต่างๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการในชีวิตประจำวันและการเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการเพียงแต่คนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ต้องการคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และประสบการณ์ชีวิตซึ่งถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยฯ มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนานักศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองเท่าเทียมกัน สม่่าเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจนการศึกษาดูงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ

- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมส่งเสริมความรู้
- กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางปัญญา
- กิจกรรมส่งเสริมทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- กิจกรรมส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ ในการนี้ งานกิจการนักศึกษา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัด กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนให้ทุกคนได้ เข้าถึงความรู้ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลดีต่อตนเองและสังคมต่อไป

ในการจัดกิจกรรมนั้นมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ทุกชั้นปี ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกซึ่งความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความถนัดของตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น กิจกรรมนักศึกษาจึงมีส่วนในการช่วยเสริมและเติมเต็มเพื่อให้นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช ได้เกิดการเรียนรู้ที่จะคิดสร้างสรรค์กิจกรรมตามความชอบ ความสนใจและความถนัดของตนเองส่งผลให้นักศึกษาได้รับทักษะและพัฒนาการทางบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ มีวินัยในตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมพร้อมที่จะเป็นพลเมืองดีในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุดและนำผลวิจัยในครั้งนี้มาปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศ
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง จำนวน จำนวน 339 คน และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน โดยการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ปัจจัยภายใน มี 1 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยภายนอก มี 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรม
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินกิจกรรม
4. การมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลกิจกรรม

กิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

1. กิจกรรมด้านวิชาการ
2. กิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ
3. กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดล้อม
4. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

1.5 คำนิยามศัพท์

1.5.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

1.5.2 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1/2565 ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

1.5.3 กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกซึ่งความคิด ความเชื่อ ความสามารถ ความถนัดของตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในด้านต่าง ๆ

1.5.4 กิจกรรมวิชาการ หมายถึง กิจกรรมที่เสริมสร้างภูมิปัญญาให้กับนิสิตนักศึกษา พัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเป็นนักวิชาการ และนักวิชาชีพที่ดี เป็นกิจกรรมที่จัดอบรมเพิ่มความรู้ในด้านต่างๆ

1.5.5 กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนพัฒนาทักษะทางด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนทักษะในการกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา การแข่งขันกีฬา นอกจากนี้สิดเกิดทักษะในการกีฬาและความสนุกเพลิดเพลินแล้วยังทำให้นิสิตมีร่างกายที่แข็งแรง นอกจากนี้การแข่งขันกีฬายังฝึกให้นิสิตมีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วย

1.5.6 กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม หมายถึง เป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม ให้นิสิตได้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อให้นิสิตมีความเอื้ออาทรต่อกันและต่อสังคม เน้นการทำกิจกรรมง่ายๆ คือ โครงการทำความสะอาด ซ่อมแซมและสร้างสาธารณสมบัติ

1.5.7 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามทั้งกาย วาจา และจิตใจโดยถือประพฤติปฏิบัติเป็นนิสัยทั้งต่อตัวเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมยอมเป็นที่รักใคร่และเป็นที่ต้องการของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ

1.5.8 กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หมายถึงกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวศาสนา ศิลปะการแสดง ศิลปะการพูดและดนตรี

1.5.9 ปัจจัยภายใน หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลกระทบอย่างมากต่อการตัดสินใจทุกขั้นตอนโดยแต่ละคนมีการมองตนเองและโลกรอบข้างจากทัศนะส่วนบุคคลมีส่วนประกอบคือ เช่น

อายุ วงจรชีวิตครอบครัว อาชีพ รายได้ การศึกษา อุปนิสัย อารมณ์ ความต้องการ เป้าหมาย การสนใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทศคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ แนวความคิดของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

1.5.10 ปัจจัยภายนอก หมายถึง สิ่งที่เป็นที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดการตัดสินใจ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม กลุ่มอ้างอิง บทบาทและสถานะทางสังคม วัฒนธรรม จารีต ประเพณี เช่น ชั้นทางสังคม การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

1.5.11 ปัจจัยด้านบุคล หมายถึง การเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความจำเป็นต่อตนเอง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.5.12 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง รายรับและรายจ่ายที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1.5.13 ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ในการดำเนินชีวิตหรือใช้ชีวิตประจำวัน โดยมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น กลุ่ม ทางสังคม

1.5.14 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี หมายถึง สื่อต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ กลุ่มไลน์ เป็นต้น

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 มหาวิทยาลัยได้ทราบการมีส่วนร่วมและประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

1.6.2 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

1.6.3 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

1.6.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

1.6.5 ข้อมูลที่ได้นำไปใช้ปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

1.6.6 หาแนวทางให้นักศึกษาได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช จัดขึ้นเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1.6.7 นำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช โดยเฉพาะทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เพื่อทางวิทยาเขตศรีธรรมาสโคราชได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา โดยการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราช โดยผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม
- 2.3 ระดับการมีส่วนร่วม
- 2.4 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
- 2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา
- 2.7 ระบบกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา
- 2.8 กิจกรรมนักศึกษากับการประกันคุณภาพ
- 2.9 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคตรราชในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.11 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

วันชัย วัฒนศัพท์ (2553) การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจำเป็นจะต้องมีขั้นตอนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างอย่างน้อยต้องมีพื้นฐานคติความคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมอยู่ภายในใจไม่มากก็น้อยทั้งนี้ หลักการพื้นฐานของการมีส่วนร่วมจะรวมถึงการให้ความสำคัญต่อมนุษย์ไม่น้อยไปกว่าเทคโนโลยี และควรคิดว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความคิดและมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันมาตั้งแต่เกิดมีภูมิ

ปัญหาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของตนในระดับหนึ่ง มีความสามารถพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นได้ถ้าได้รับโอกาสที่จะร่วมคิด ร่วมเข้าใจ และร่วมจัดการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปการมีส่วนร่วมหมายถึง กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้มีการกระทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมในกิจกรรมเพื่อตัดสินใจร่วมกันเล็กน้อยหรือเป็นการตัดสินใจได้เข้าร่วมกันมากขึ้นแต่การร่วมในกิจกรรมดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจเพื่อเป็นการกระทำให้เกิดกิจกรรมนั้นขึ้นมาซึ่งผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนั้นจะต้องเข้าร่วมตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายในโครงการเหล่านั้น

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมคือการที่กลุ่มบุคคลเกี่ยวข้องกันในสถานการณ์กลุ่มซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องด้านอารมณ์และจิตใจ และผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวจะต้องเป็นเหตุเร้าใจที่กระตุ้นให้เกิดการกระทำขึ้นมาระหว่างกลุ่มเพื่อต้องการให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่วางไว้เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้วก็จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมขึ้นมาในกลุ่มและจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2531, หน้า 10) ได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลได้เข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มต่าง ๆ อย่างเต็มที่และกลุ่มบุคคลที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมนั้นต่างมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการะบวนการทุกอย่างของการทำโครงการและการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ ได้แก่ อำนาจในการตัดสินใจ รวมไปถึงความรับผิดชอบต่อการที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมซึ่งเป็นหลักประกันว่าความต้องการของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้เสียนั้นคือการตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มบุคคลและจะต้องเป็นไปได้จริงด้วย ซึ่งสิ่งที่ได้กระทำไปนั้นจะต้องกับความต้องการของกลุ่มบุคคล และกลุ่มบุคคลจะต้องได้รับผลประโยชน์นั้นอย่างทั่วถึง

สุรัสวดี หุ่นพยนต์ (2545, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมคิดค้น หาว่าอะไรเป็นปัญหาที่แท้จริงของชุมชน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร มีวิธีการแก้ไขปัญหา แสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหาได้กี่วิธี ตัดสินใจเลือกวิธีการใด จากนั้นจะต้องดำเนินการแก้ไข ใครจะเป็นผู้ดำเนินการ การติดตามผลการดำเนินการ สรุปประเมินผล ทั้งหมดนี้ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนดำเนินการทั้งสิ้น

มนุชญ์ วัฒนโกเมร และตระกูล มีชัย (2537, หน้า 257) นิยามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า ชุมชนหรือประชาชนที่ได้มีการพัฒนาแล้วโดยรวมได้มีการควบคุมและการจัดการใน

การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เพื่อประโยชน์ในสังคมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของชุมชนและประชาชนเพื่อใช้ในการดำรงชีพไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกในชุมชนหรือสมาชิกในสังคมซึ่งชุมชนและประชาชนสามารถที่จะได้รับพัฒนารับรู้และภูมิปัญญาในเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาตัดสินใจเพื่อจะกำหนดชีวิตของตนเองมีชีวิตการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สุธี วรประดิษฐ์ (2551, หน้า 120) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนว่าสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

ส่วนมุมมองของนักพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชนนั้น สุรียา วีรวงศ์ (2544, หน้า 54) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาตั้งแต่จุดเริ่มต้น กล่าวคือ ตั้งแต่การสร้างแนวคิดไปจุดสิ้นสุดการทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกันจากมุมมองดังกล่าว คือ การมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาที่จะต้องมาจากการเริ่มต้นกำหนดและวิเคราะห์ปัญหาโดยประชาชนเป็นหลัก

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึง กระบวนการรัฐ การทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 5) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายามหรือทรัพยากรในส่วนของตนต่อกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินและวัสดุในกิจกรรมพัฒนา

นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแท้จริงคือ การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของคนในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกต่อบุคคลทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

ประเภทการมีส่วนร่วม

เจเลียว บุรีภักดี และคนอื่นๆ (2545) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยอำนาจกว่า มีทรัพยากรหรือความรู้ด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยไม่รู้ความต้องการของประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมบางส่วนบางเรื่องเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาด้วยความเท่าเทียมกันทุกฝ่าย จัดเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริงของประชาชนตามแนวความคิดและหลักการพัฒนาชุมชน เมื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้จะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่อายุประเทศให้ความสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและการเมือง ในอดีตการมีส่วนร่วมของประชาชนมักหมายถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง ในปัจจุบันสังคมหันมาให้ความสำคัญการมีส่วนร่วม ไม่เฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือร่วมรับประโยชน์เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการร่วมรับรู้ร่วมให้ความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจที่ดีขึ้นของหน่วยงานของรัฐและร่วมสนับสนุนติดตามการทำงานของภาครัฐ เพื่อทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ

ของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาคราชการที่มาจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนท้องถิ่น จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองที่จะไปสู่จุดมุ่งหมาย ครอบคลุมถึงการร่วมรับรู้ร่วมให้ความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจของหน่วยงานของรัฐและร่วมสนับสนุนติดตามการทำงานของภาครัฐด้วย

2.2 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่ายเพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ การบริหารความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนาเครือข่าย และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของเครือข่ายความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายที่ดีที่สุด

ผลดีต่อการบริหารจัดการเครือข่าย

1. ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหามีความหลากหลายเป็นไปอย่างถี่ถ้วน รอบคอบเพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความ รอบรู้ และประสบการณ์
2. ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่เครือข่ายได้
3. เป็นการขจัดปัญหา มิให้การดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้
4. ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดีทำให้การบริหารเครือข่ายเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ขอความร่วมมือง่าย
5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็น ไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมายโดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

Berkley (1975) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

ปาริชาติ วลัยเสถียร, (2542 หน้า 46) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ กล่าวคือการ

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเป็นกระบวนการพัฒนาโดยประชาชนซึ่งได้เข้าไปมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการดังกล่าว เช่น ร่วมกันในการวิเคราะห์ปัญหา มีปัญหาเกิดขึ้นแล้วจะต้องวางแผนร่วมกันในการตัดสินใจรวมถึงการระดมความคิด ทรัพยากร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสามารถใช้ได้ในท้องถิ่นมีการบริหารจัดการได้ หลังจากนั้นประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมจะต้องมีการติดตามประเมินผล เพื่อหาคำตอบคือผลประโยชน์ที่ได้หลังจากการทำโครงการโดยหลังจากการจัดทำโครงการสิ้นสุดแล้วจะต้องมีผลเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนการมีส่วนร่วม (Participation) คือการที่องค์กรประกอบต่าง ๆ ทั้งครูผู้เรียนผู้บริหารการศึกษาผู้นำชุมชนหรือสมาชิกชุมชนมาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ในการดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่องมีพลวัต (Dynamic) คือมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอมีการแก้ปัญหาร่วมกันกำหนดแผนงานใหม่ ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วมซึ่งมีความหลากหลายตามความเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ ซึ่งมีความหมายของกิจกรรมที่จะทำเช่นการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกันในประเด็นอนุรักษ์ทรัพยากรและพลังงานอาจมีภาคีและตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมแตกต่างไปจากกิจกรรมค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแค่กิจกรรมทั่วไปเนื่องจากหัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วมนั้นคือการระดมความคิดซึ่งการกระจายอำนาจอย่างหนึ่งกับความสัมพันธ์ที่เป็นแนวราบเสมอกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ มักจะเกี่ยวกับการพัฒนา เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของประชาชนเอง หรือ ให้

ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ประชาชน /องค์กร/ กลุ่ม ให้กลุ่มเหล่านั้นสามารถระดมสมอง หรือขีดความสามารถในการตัดสินใจและควบคุมการดูแลกิจกรรมต่าง ๆ จากความรู้ความสามารถของประชาชนจริง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546 หน้า 4) ได้สรุปการมีส่วนร่วมหมายถึง กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้มีการกระทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมในกิจกรรมเพื่อตัดสินใจร่วมกันเล็กน้อยหรือเป็นการตัดสินใจได้เข้าร่วมกันมากขึ้นแต่การร่วมในกิจกรรมดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นการเข้าร่วมด้วยความสมัครใจเพื่อเป็นการกระทำให้เกิดกิจกรรมนั้นขึ้นมาซึ่งผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนั้นจะต้องเข้าร่วมตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายในโครงการเหล่านั้น

ยุพาพร รุปลาม (2545, หน้า 5) การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความพ้องกันจะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติเหตุผลเบื้องต้นของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดการมีส่วนร่วมรับผิดชอบดังกล่าวร่วมกับกลุ่ม

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

อมร นนทสุต (2528, หน้า 10-15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ประชาชนในชุมชนมีความเป็นเจ้าของและเป็นผู้บริหารจัดการด้วยตนเองเป็นสำคัญซึ่งมีส่วนสำคัญคือ 1. องค์กรชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน หัวหน้ากลุ่มผู้นำทางศาสนา 2. กำลังคน ได้แก่ กลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เช่นกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน กลุ่มครู กลุ่มธุรกิจ 3. กิจกรรมร่วม ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526, หน้า 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในความคิดริเริ่ม การพิจารณาในการตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527, หน้า 10) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. วางแผนดำเนินการ
3. ลงทุนและปฏิบัติการ
4. ติดตามและประเมินผล

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงขั้นตอนคือ

1. ศึกษาค้นคว้าถึงปัญหา สาเหตุ ความต้องการของชุมชน
2. ค้นหาและสรุปรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชน ด้วยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ
3. วางนโยบายแผนงาน โครงการ กิจกรรม สนองความต้องการของชุมชน
4. ตัดสินใจบริหารงานพัฒนาให้มีขีดจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ควบคุมติดตาม ประเมินผลและบำรุงรักษา โครงการกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล

บัญญัติ แก้วส่อง (2531) ให้ความหมายขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ
2. ขั้นวางแผนโครงการ
3. ขั้นดำเนินโครงการ
4. ขั้นรับผิดชอบที่เกิดจากโครงการ
5. ขั้นประเมินผลโครงการ

สุธี ศรสวรรค์ (2538, หน้า 37 -38) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการ
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

แชพิน (Chapin อ้างถึงใน ยูพิน ระพีพันธุ์, 2544, หน้า 21) ได้ทำการศึกษาแบบของการมีส่วนร่วมและแบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

Arnstien (1969) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Berkley (1975) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้

William Erwin (1976) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง

Cohen & Uphoff (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

Putti (1987) การมีส่วนร่วม หมายถึง พื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้าง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ

นิคม ผัดแสน (2540) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ให้ประชาชนได้คิดค้นแนวทางขึ้นเอง เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหา และการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

อุทัย บุญประเสริฐ (2542) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรมใด ๆ ให้ความช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชน

พีระ พรนวม (2544) การมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาความต้องการร่วมกัน ในการตัดสินใจร่วมกัน วางแผน ดำเนินงานหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดำเนินการหรือปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนรับรู้ผลดี เสีย จนเกิด ความภาคภูมิใจร่วมกัน

สมยศ นาวิการ (2545) การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ (Participative Management) เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล PM ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหาร

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้น

จิราภรณ์ ศรีคำ (2547) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่มีความสนใจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันเข้ามาร่วมกัน เพื่อปฏิบัติการกิจ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินงาน การรับทราบผลการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล หรือร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตกลงกันไว้

จินตนา สุขจรรย์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติและประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัญญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็ทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ทรรศนะไว้ในเบื้องต้นที่กล่าวมา มีความหลากหลายในประเด็นมากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม หากนำมาประมวลให้เป็นลักษณะที่เป็นระบบตามแนวคิดของ Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980) จะเห็นว่ามีความเป็นระบบในเรื่องของประเด็นสำคัญโดยเขาได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการทั้งหลายมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนกรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือการกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้องการตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะเพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปหรือเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่าเป็นการร่วมอย่างเป็นทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการโดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหารแต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุนส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

2.3 ระดับของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546 หน้า 17) อ้างใน พระมหาปัญญา ปญญาวุฑโโต (สุขสงค์), (2556 หน้า 369) ได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปว่าแบ่งเป็น 5 ระดับ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน /ครอบครัว /ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย โดยแบ่งออกเป็น 3

กรณีแล้วแต่กิจกรรมในตนอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

2.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ

2.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ

2.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ

3. การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด

4. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่นๆ

นอกจากนี้ยังได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วม ตามแนวทางพัฒนาชุมชนเป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยแบ่งไว้ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา

2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร

2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหาเพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง

2.2 วางแผนแก้ไขปัญหาเป็นเรื่องๆ

2.3 ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่างๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาก

ที่วางแผนนั้น

2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์/หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

2.4 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2538 หน้า 125-127) Astin (อ้างถึงในเสาวนีย์ หยกเล็ก, 2546 หน้า 30-32) นักศึกษาได้ร่วมกันจัดกิจกรรมนักศึกษามาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 ซึ่งเป็นยุคก่อนกำเนิดมหาวิทยาลัยรุ่นแรกของโลกและผู้บริหารการศึกษาทุกยุคทุกสมัยได้เห็นประโยชน์และให้การสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาด้วยดีตลอดมาก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีทฤษฎีที่กล่าวถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาในการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจนต่อมาเมื่อ Astin ได้เผยแพร่ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในปี ค.ศ. 1984 วงการอุดมศึกษาจึงได้ยอมรับว่าทฤษฎีนี้สามารถอธิบายให้เห็นถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาต่อการพัฒนานักศึกษาไว้อย่างชัดเจน ได้เผยแพร่ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในปี 1984 วงการอุดมศึกษาต้องยอมรับว่าทฤษฎีนี้สามารถอธิบายให้เห็นถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาต่อการพัฒนานักศึกษาไว้อย่างชัดเจนดังนี้

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (The Theory of Student Involvement) Astin อาจารย์ผู้ช่วยสอนระดับบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียลอสแอนเจลิสได้ให้ความสนใจปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาที่ออกจากการศึกษากลางคันเขาได้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยทำให้นักศึกษาสามารถศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาได้ในทางตรงกันข้ามการไม่มีส่วนร่วมของนักศึกษาก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาออกจากการศึกษากลางคันการมีส่วนร่วมของนักศึกษามีหลายลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าการทำกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์และการพักอาศัยในหอพักนักศึกษาในวิทยาเขตซึ่งจะช่วยให้ศึกษามีโอกาสมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนั้นแอสตินยังได้ค้นพบว่าการมีส่วนร่วมทุกอย่างดังที่ได้กล่าวมาแล้วได้ก่อให้เกิดการพัฒนา ลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษาอีกด้วย

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาหมายถึง นักศึกษาที่ใช้พลังงานพลังจิตเพื่อศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่าง ๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์ การทำงานร่วมกับนักศึกษาระหว่างชั้นปี สาขาวิชาที่ต่างกัน หากว่านักศึกษาทานใดที่มีส่วนร่วมน้อยก็จะไม่ค่อยสนใจการเรียน คือไม่เข้าชั้นเรียนไม่ร่วมกิจกรรมทั้งในห้องและระดับมหาวิทยาลัยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามีหลายรูปแบบ

การทำงานร่วมกับอาจารย์เป็นต้นในทางตรงกันข้ามนักศึกษามีส่วนร่วมน้อยคือนักศึกษาหรือไม่ทำงานไม่เข้าชั้นเรียนไม่ทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียนร่วมกับอาจารย์เป็นต้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษายังมีอีกหลายรูปแบบเช่นการอุทิศตัวเองการเข้า

ร่วมและการเข้าไปเกี่ยวข้องเป็นต้นซึ่งคำต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้แสดงถึงพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น
สาระสำคัญของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษามี 5 ประการดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมหมายถึงการใช้พลังงานพลังจิตเข้าไปสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับคนหรือ
สิ่งของต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกันคือนักศึกษาแต่ละคนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งใด
สิ่งหนึ่งในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกันและนักศึกษาคนเดียวกันก็เข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งต่าง ๆ ใน
ปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งปริมาณและคุณภาพปริมาณหมายถึงเวลาที่นักศึกษาใช้ในการมี
ส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้นส่วนคุณภาพหมายถึงความสนใจความตั้งใจความกระตือรือร้นความพยายามที่
จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ
4. ผลของการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมทาง
การศึกษา (วิชาการหรือกิจกรรมนักศึกษา) นั้นเป็นสัดส่วนโดยตรงกับทั้งปริมาณและคุณภาพของการ
มีส่วนร่วมของนักศึกษานั้น
5. ประสิทธิภาพของนโยบายและการปฏิบัติใด ๆ ทางด้านศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับ
ความสามารถของนโยบายและการปฏิบัติที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

อะเล็กซานเดอร์ ดับบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) สาระสำคัญของทฤษฎีมีดังนี้
สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2542)

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้พลังงานพลังจิตเข้าไปสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับคน หรือ
สิ่งของต่าง ๆ
2. การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกันคือ นักศึกษาแต่ละคนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งใด
สิ่งหนึ่งในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน
3. การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งปริมาณและคุณภาพปริมาณ หมายถึง เวลาที่นักศึกษามีส่วน
ร่วมกับกิจกรรมนั้นส่วนคุณภาพ หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความพยายามที่
จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ
4. ผลการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมทางการศึกษา
เป็นสัดส่วนโดยตรงกับทั้งปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนักศึกษากับโปรแกรมทาง
ศึกษานั้น

5. ประสิทธิภาพของนโยบายและการปฏิบัติใด ๆ ทางด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อกับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัติที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

สรุปทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ใช้อธิบายให้เห็นถึงบทบาทของกิจกรรมนักศึกษาที่มีต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนำทฤษฎีนี้ไปใช้สถาบันและผู้เกี่ยวข้องต้องหาวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาทุกคนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอย่างทั่วถึง สถาบันต้องมีนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลักษณะกิจกรรมตรงกับความต้องการที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษามีปริมาณเหมาะสม การมีส่วนร่วมต้องให้เกิดผลเชิงปริมาณและคุณภาพ จึงจะให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์และได้รับการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเต็มที่

2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ Racich ได้กล่าวว่า การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจเป็นกลไกที่เคลื่อนที่อยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่มีปัจจัยมากมายที่ก่อตัวให้เกิดการตัดสินใจวิธีการตัดสินใจผลสุดท้ายหรือทางเลือกที่มีคุณภาพสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มใหญ่ของปัจจัยได้ ดังนี้

1. ตัวผู้แก้ปัญหาหรือผู้ตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การรับรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ วิธีการตัดสินใจ

1.2 การรับรู้ อคติ คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น อารมณ์เปลี่ยนแปลงมีความก้าวร้าวรุนแรงการใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางมีความมั่นใจในตนเองหรือมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น

1.3 ค่านิยม และปรัชญา

2. สถานการณ์ในการตัดสินใจ ซึ่งได้แก่

2.1 ความเร่งด่วนของผลลัพธ์การตัดสินใจ หรือแรงกดดันทางด้านเวลาในการตัดสินใจ

2.2 ขนาดความสำคัญของการตัดสินใจ

2.3 การตัดสินใจแบบมีโครงสร้างแน่นอน ไม่แน่นอน เสี่ยง

2.4 ต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดจากการตัดสินใจ

3. สิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก

3.1 ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การแข่งขัน

3.2 ปัจจัยภายใน เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล กิจกรรม วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ภาพพจน์ของหน่วยงาน อำนาจ หน้าที่ โครงสร้างของงาน วิชาการที่ใช้ การยอมรับนโยบาย ปัจจัยทั้งสามนี้ได้ให้ความสำคัญกับตัวผู้แก้ปัญหา หรือผู้ตัดสินใจอยู่ใกล้ชิดกับตัวปัญหามากที่สุดนอกจากประเด็นที่กล่าวข้างต้นแล้ว วิชัย โสสุวรรณจินดา (2535, หน้า 193) ยังได้อธิบาย ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 8 ประการ คือ

1. การรับรู้การตัดสินใจ การรับรู้ (Perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรม การตัดสินใจ การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่เพียงพอและยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างมากนัก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาซึ่งรับสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ผ่านอวัยวะ รับความรู้สึก เช่น ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง และไปสู่อุปกรณ์ซึ่งประกอบด้วย ความจำประสบการณ์ในอดีต ทศนคติ และความรู้สึก บุคคลแต่ละคนจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการรับรู้ได้แก่ ความคุ้นเคยกับตัวกระตุ้น ซึ่งก็คือ ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพ พื้นเพ วัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้น บุคคลจะเลือกรับรู้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล เช่น นักจิตวิทยาศึกษาวิชาการบริหารในแง่การศึกษาพฤติกรรมของแต่ละคน เป็นต้น ลักษณะของการรับรู้จะมีผลต่อการตัดสินใจ ประสบการณ์ที่ แตกต่างกันทำให้แต่ละคนมีการตระหนักในปัญหาการระบุและวิเคราะห์ปัญหาการแสวงหาข้อมูล ข่าวสารรวมทั้งการตีความการประเมินทางเลือกและการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ แตกต่างกันไป การรับรู้ที่อาจมีการบิดเบือนได้ซึ่งจะมีผลให้การตัดสินใจขาดประสิทธิภาพได้ การบิดเบือนการรับรู้มี 4 ชนิด คือ

1. การบิดเบือนแบบ Stereotype เป็นการบิดเบือนที่มาจากประสบการณ์บางอย่างแล้ว เหมารว่าคนที่มีอายุมากขาดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นจริงในบางคนแต่ไม่เป็นจริงเสมอไปทั้งหมด

2. การบิดเบือนแบบ Halo affect บุคคลจากประสบการณ์ที่เคยประทับใจ เช่น เห็นคนทำงานสม่ำเสมอว่าเป็นคนฉลาดรับผิดชอบมองคนที่ไม่ค่อยมาทำงานว่าไม่ดีเกิดเป็นปกติและเป็นการบิดบังข้อเท็จจริงทำให้อาจมีการตัดสินใจที่ผิดพลาด

3. การบิดเบือนแบบ Projection หรือการกระทำของคนไปให้เกิดอคติในการมองปัญหาและการตัดสินใจ เช่น เห็นลูกน้องทำงานช้าชากขาดความก้าวหน้าก็คิดว่าลูกน้องคงเบื่อแต่จริง ๆ ลูกน้องอาจจะชอบระบบงานเดิมและไม่ต้องการความก้าวหน้าอีกก็ได้การบิดเบือนแบบนี้รวมไปถึงการชดทอสาเหตุแห่งความผิดพลาดไปให้คนอื่นด้วย

4. การบิดเบือน Perceptual defense เป็นการบิดเบือนที่บุคคลพยายามรักษารูปแบบแนวคิดที่ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิดส่งผลให้การรับรู้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เช่น เชื่อว่าคนงานไร้ฝีมือจะไม่ฉลาด เพราะถ้าฉลาดจะไม่ใช้คนไร้ฝีมือ แต่เมื่อผลการวิจัยปรากฏว่าคนงานเหล่านี้มีความฉลาดโดยมีคุณสมบัติเฉพาะคนไม่เกี่ยวกับอาชีพผู้ที่มีการรับรู้แบบบิดเบือนตามแนวนี้อีกก็ยังพยายามรักษาความเชื่อเดิมของตนไว้

2. ค่านิยมกับการตัดสินใจ ค่านิยมของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ค่านิยมจะหมายถึงสิ่งที่คนแต่ละคนคิดว่าควรจะเป็นไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ก็ตามและมักจะเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มมีความเห็นเหมือน ๆ กัน ค่านิยมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมทำให้ประสบการณ์ของแต่ละคนผิดแตกต่างกันไป ค่านิยมมีผลต่อการตัดสินใจ ดังนี้

1. ค่านิยมมีคุณสมบัติในการช่วยเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกต่าง ๆ โดยค่านิยมจะเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของคนที่จะเลือกจากทางเลือกต่าง ๆ

2. ค่านิยมมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลทำให้การตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ของแต่ละคนแตกต่างกันออกไปด้วย อย่างไรก็ตามแม้ว่าค่านิยมของแต่ละคนจะแตกต่างกันในสังคมหนึ่ง ๆ มักมีค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน

3. ค่านิยมเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลานได้โดยผ่านกระบวนการสะสม ทางสังคมเป็นจริยธรรมที่จะมีอิทธิพลในการตัดสินใจ

4. ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ถึงแม้ว่าบุคคลจะมีค่านิยมที่มั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ และสะท้อนเป็นบุคลิกภาพของแต่ละคนก็ตามแต่ค่านิยมก็ยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์

5. ค่านิยมจะกำหนดเงื่อนไข บทบาท หน้าที่ ความคาดหวังต่อตำแหน่งสถานภาพของแต่ละคน

6. ค่านิยมจะกำหนดมาตรฐานตัวเองบุคคลมักจะใช้ค่านิยมของคนเป็นมาตรฐานวัดสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจทั้งในการตระหนักถึงปัญหาการ

วิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจซึ่งมักเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนนอกจากนี้ ในการนำทางเลือกไปปฏิบัติก็ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของค่านิยมของตน นอกจากนี้ในการนำทางเลือกไปปฏิบัติก็ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของค่านิยมที่ ผู้บริหารได้กำหนดไว้แล้วด้วย

3. บุคลิกภาพกับการตัดสินใจ บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของรูปแบบแต่ละคนที่เป็น การผสมผสานของร่างกาย อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย การจูงใจที่แสดงออกคือ คนอื่นและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวบุคลิกภาพจะมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ แรงจูงใจซึ่งเป็นส่วน ชักจูงจิตใจให้อยากทำอย่างใดอย่างหนึ่งการรู้ถึงสิ่งที่อยู่รอบตัวและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพจะมีลักษณะคงทนการเปลี่ยนแปลงจะค่อยเป็นค่อยไป โดยเป็นผลจากความรับรู้ และสภาพแวดล้อมบุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น บางคนมีบุคลิกภาพกล้าได้ กล้าเสีย บางคนชอบรีรอในการตัดสินใจ บางคนชอบแก้ปัญหา บางคนรอให้ปัญหาเข้ามาเอง บางคนอาจมีบุคลิกภาพที่ชอบคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจทั้งสิ้น เช่น ผู้มีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอน และตัดสินใจได้เร็วขณะที่ผู้มีบุคลิกภาพไม่กล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอนมักชอบรีรอเพื่อให้ได้ข้อมูลทางเลือกมากที่สุดจึงตัดสินใจ

4. ผลประโยชน์ ซึ่งอาจกระทบต่อการพิจารณาความดีความชอบ การเพิ่มรายได้บุคคลในหน่วยงาน การมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ตัดสินใจ

5. บทบาทไม่ชัดเจนในการจัดองค์การหากไม่มีโครงสร้างที่ดีจะทำให้บทบาทไม่ชัดเจนในการมอบหมายงานนั้นควรมอบทั้งอำนาจและหน้าที่ จึงจะช่วยให้การตัดสินใจประสบผลสำเร็จ

6. เป้าหมายในการทำงานหลายคนอาจจะทำงานด้วยความสุข ทำงานด้วยหวังผลตอบแทนทำงานเพื่อให้สามารถสนองความต้องการของตน การตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคนด้วย

7. อำนาจบารมีเดิมเนื่องจากปัจจุบันระบบงานมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการสับเปลี่ยนหรือโยกย้ายผู้มารับงานใหม่อาจนำบุคคลที่ตนเชื่อถือมาด้วย บางครั้งอาจขัดกับพนักงานคนเดิมที่เคยอยู่ในตำแหน่งดังกล่าว

8. การเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงาน ทำให้การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงไปซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการเปลี่ยนบุคลากรเปลี่ยนอำนาจในการตัดสินใจ

สมยศ นาวิการ (2536) ได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านบุคคลมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการตัดสินใจ ดังนั้น ในการทำความเข้าใจกระบวนการตัดสินใจจึงต้องพิจารณาผลกระทบของปัจจัยส่วนบุคคลในการตัดสินใจ ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลในการตัดสินใจมีอยู่หลายประการดังนี้

1. การรับรู้บุคคลตัดสินใจกระทำการบนพื้นฐานของแนวทางที่พวกเขา มองสถานการณ์ รับรู้ คือ ความคิดเห็นของคนที่มีต่อโลกเมื่อถูกระบายด้วยค่านิยม การรับรู้ของบุคคลสามารถของกระบวนการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลได้

2. การรับรู้ภาพพจน์คือ กระบวนการอย่างหนึ่งที่คุณลักษณะของบุคคลจำนวนหนึ่งถูกคาดคะเนว่าเป็นคุณลักษณะของคนทั้งกลุ่ม การรับรู้ภาพพจน์สามารถนำไปสู่ความเสียหายและ การตัดสินใจที่ไม่มีประสิทธิภาพได้

3. การรับรู้ในทางบวก การรับรู้ในทางบวกเกิดขึ้นเมื่อผู้ตัดสินใจยอมให้คุณลักษณะอย่างหนึ่ง บดบังคุณลักษณะอื่น ๆ ทุกอย่างในการตัดสินใจ

4. ความมีเหตุผลตามความรู้สึก คำว่าความรู้สึกแสดงให้เห็นเป็นนัยถึงอารมณ์และความลำเอียง ในขณะที่คำว่าความมีเหตุผลแสดงให้เห็นเป็นนัยถึงความถูกต้องเหตุผลและความคงเส้นคงวา แนวความคิดของความมีเหตุผลตามความรู้สึกเน้นว่าบุคคลอาจใช้เหตุผลในการตัดสินใจอย่างเดียวกัน ทั้ง 2 คน และยังคงได้ข้อสรุปที่แตกต่างกันสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะว่าบุคคลหนึ่งอาจจะให้น้ำหนักกับปัจจัยอย่างหนึ่งมากกว่าปัจจัยอย่างอื่น

5. ความพอใจ ความพอใจอธิบายถึงการตัดสินใจที่ไม่ใช่ที่สุดแต่เป็นการตัดสินใจที่ดีที่เพียงพอ การตัดสินใจที่พอใจสามารถทำให้เกิดความคับหน้าไปสู่เป้าหมายได้และความคับหน้าเหล่านี้สามารถทำได้ในขณะที่เราค้นหาการตัดสินใจที่ดีกว่าอยู่ต่อไปเรื่อย ๆ

6. ความมีเหตุผลในขอบเขต ความมีเหตุผลในขอบเขตเป็นเหตุผลอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารตัดสินใจแบบพอใจความมีเหตุผลในขอบเขตคือ วงจำกัดของความคิดที่บังคับให้บุคคลจำกัดความเห็นของปัญหาและสถานการณ์ของพวกเขาความคิดจะถูกจำกัดเพราะว่าสมองของมนุษย์ไม่สามารถคัดลอกและประมวลข้อมูลเป็นจำนวนมากได้ ดังนั้นผู้ตัดสินใจจะใช้ข้อมูลอย่างจำกัด เท่านั้น จากการศึกษาสรุปได้ว่าการตัดสินใจของมนุษย์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. การตระหนักถึงปัญหา
2. การประเมินทางเลือกหลาย ๆ ทาง
3. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

4. การลงมือปฏิบัติ คือ การตัดสินใจ

5. การประเมินผลหลังจากที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว

ณัฐวิกร ทรรษาพันธุ์ (2559 หน้า 23-24) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน คือ ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลกระทบอย่างมากต่อการตัดสินใจทุกขั้นตอน โดยแต่ละคนมีการมองตนเองและโลกรอบข้างจากที่คนละส่วนบุคคลมีส่วนประกอบคือ

1.1 กรอบของความคิด ได้แก่ การจัดระบบความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมหรือการตีความหมายจากประสบการณ์ใหม่เป็นกระบวนการให้ความหมายกับสิ่งเร้ารับรู้ด้วยประสาทและความสามารถรับรู้เกิดขึ้นได้ในขอบข่ายของข้อมูลในกรอบการอ้างอิงเท่านั้น

1.2 ค่านิยม ได้แก่ มาตรฐานที่บุคคลให้ความสำคัญในการดำเนินชีวิตและยึดถือเป็นสิ่งที่ชี้นำแนวทางการดำเนินชีวิตโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม

1.3 ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) คือ ความคิดเห็นส่วนตัวที่ส่งผลต่อการคิดและการตัดสินใจซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้คิดมาจากความต้องการพื้นฐานพัฒนา และรักษาความคิดจนเป็นส่วนตัวอย่างพึงพอใจ

2. ปัจจัยภายนอก

2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรขององค์กรภายใต้สิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ เช่น ประชากรศาสตร์รายได้ประชาชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ ค่าจ้างและเงินเดือน เป็นต้น

2.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นโครงสร้างทางสังคมที่องค์กรจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น ค่านิยม ความเชื่อ อายุ ระดับการศึกษา วิถีชีวิต เป็นต้น

2.3 ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย เช่น รูปแบบการปกครอง ความมั่นคงของรัฐบาล นโยบายของรัฐ และกฎหมายของรัฐบาลออกบังคับใช้ เป็นต้น

2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อออกแบบสินค้าและบริการใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดการพัฒนากระบวนการทำงานใหม่ การใช้เครื่องมือเครื่องจักรและคอมพิวเตอร์มาช่วยเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

จากปัจจัยต่างที่นักวิชาการได้อธิบายข้างต้น ผู้วิจัยอาจสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในคือ การตัดสินใจภายในของ

ส่วนบุคคล เช่น อายุ วงจรชีวิตครอบครัว อาชีพ รายได้ การศึกษา อุปนิสัย อารมณ์ ความต้องการ เป้าหมาย การจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อ ทักษะคิด ค่านิยม บุคลิกภาพ แนวความคิดของตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ปัจจัยภายนอกคือ สิ่งที่เป็นปัจจัยที่มากกระตุ้นให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม กลุ่มอ้างอิง บทบาทและสถานะทางสังคม วัฒนธรรม จารีต ประเพณี เช่น ชั้นทางสังคม การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ด้านดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ สถานภาพผู้ปกครอง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้ อาชีพ สถานภาพทางครอบครัว ศาสนา

2. ปัจจัยเศรษฐกิจ คือสภาพเศรษฐกิจของบุคคลในครอบครัว เช่น ค่าจ้าง เงินเดือน รายได้ อื่น ๆ ที่บุคคลสามารถหาได้ในการใช้จ่ายในครอบครัวที่มีผลต่อการตัดสินใจของคนในครอบครัว สถานภาพการทำงานของหัวหน้าครอบครัว รายได้เฉลี่ยรวมครัวเรือนจำนวนผู้บุคคลในครอบครัว ความเป็นอยู่ในครัวเรือนเป็นปัจจัยที่ชี้วิถีการใช้และจัดสรรทรัพยากรขององค์กรภายใต้สิ่งแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยรายได้ประชาชาติ ระดับ ของค่าจ้างและเงินเดือน เป็นต้น

3. ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ครอบครัว บุคคลที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติหรือพฤติกรรม บทบาททางสังคม กลุ่มอ้างอิง เขตที่อยู่อาศัย

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลในการใช้เทคโนโลยี ความตั้งใจใช้เทคโนโลยี ทัศนคติต่อการใช้เทคโนโลยี พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบต่อกระบวนดำเนินชีวิตของประชาชนและเป็นปัจจัยหลักซึ่งแต่ละปัจจัยผู้เข้าไปมีส่วนร่วมก็จะพิจารณาจากปัจจัยเหล่านี้

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

งานกิจการนักศึกษา หมายถึง งานหรือกิจกรรมทั้งหมดที่กระทำอย่างเป็นระบบ เพื่อกระตุ้นให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพให้เต็มตามศักยภาพ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคการศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษา (Student Activity) เป็นส่วนหนึ่งของงานพัฒนานักศึกษา มีความสำคัญต่อ การพัฒนาและ

เสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาเพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพ และการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สำเนาว่า ขจรศิลป์ (2542) กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

ณัฐพงศ์ สุโกมล (2543) กล่าวถึง กิจกรรมนักศึกษาว่าเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษานักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมนักศึกษาคอยแนะนำและให้คำปรึกษาเพื่อให้การจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมประสพการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคตค่อนข้างมาก เพราะสังคมทุกวันนี้ไม่ต้องการเพียงแต่คนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ต้องการคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพและวิชาทักษะชีวิต จึงจะถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

สรุปกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่นักศึกษาและหรือสถาบันการศึกษาร่วมกันจัดขึ้นตามความต้องการและความสนใจของนักศึกษา ลักษณะกิจกรรมต้องมีประโยชน์และช่วยในการสร้างเสริมประสพการณ์ตรงให้กับนักศึกษานอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนตามปกติเพื่อพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์พร้อมด้านความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ สุขภาพกาย และมีทักษะชีวิต และต้องได้รับการ ส่งเสริมสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษามีดังนี้
สำเนาว่า ขจรศิลป์ (2542)

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้และประสพการณ์ตรงทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อเตรียมนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคม
3. เพื่อเตรียมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคุณธรรม
5. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม
6. เพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงามและตระหนักถึงความรับผิดชอบที่พึง

7. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีรู้จักการวางแผน กำหนดวิธีการ และขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

8. เพื่อส่งเสริมพละทานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพ

9. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

10. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนักศึกษาให้กว้างขวาง

11. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา

2 ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by doing) สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมขึ้นในสถานศึกษาเพราะกิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญหลายประการ ดังนี้ (สำเนาวั ขจรศิลป์, 2542)

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา

1.1 กิจกรรมนักศึกษาซึ่งมีหลายประเภท เช่น กีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และนันทนาการ สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาทางด้านร่างกายและความสนใจโดยช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้พลังร่างกาย และความคิดกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม

1.2 ความหลากหลายของกิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพงาน อดิเรก และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.3 กิจกรรมนักศึกษาทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้ และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถทำกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรมซึ่งทำให้นักศึกษามีความรู้และความสนใจทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะและวัฒนธรรม

1.4 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถทำให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการที่ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างหนัก

1.5 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

1.6 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษามีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงานต่าง ๆ

1.7 การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกรักนึกคิดที่ดีต่อตนเอง

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการใช้พัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ครบทุกด้านทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นเกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันดียิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศ ในแต่ละปีมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากออกค้าอาสาพัฒนา ชนบท ในถิ่นทุรกันดารยากไร้ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่างและนักศึกษายังได้ช่วยแนะนำประชาชนในชนบท ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุขและการศึกษาช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของนักศึกษาได้มีบทบาทอันสำคัญในการทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬาได้ช่วยทำให้นักศึกษาร่างกายแข็งแรง และที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนานักศึกษาทั้ง ทางด้าน สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

ณัฐพงศ์ สุโกมล (2543) ได้กล่าวถึง คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา ว่ามี ประโยชน์และมีคุณค่ามากมายหลายประการเมื่อนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

1. โลกทัศน์ของตนเองกว้างขวางมากขึ้นเพราะได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่นทำให้นักศึกษา ได้รับความคิดแปลกใหม่จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุมอันจะส่งผลให้ ไม่เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันทำให้ได้แก่งคิดหลายมุมมองซึ่งเป็นการ พัฒนาสติปัญญาไปในตัว

2. การค้นพบและรู้จักตนเองมากขึ้นเมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีโอกาสประเมิน ตนเองว่ามี จุดเด่น จุดด้อย อะไรบ้าง ซึ่งหากไม่เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะทำให้เรารู้จักตนเองเข้าเกินไป ทำให้โอกาสการพัฒนาจุดด้อยช้าตามไปด้วย

3. ความสามารถในการบริหารเวลาในยุคปัจจุบันเวลาถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่าเป็นอย่างมากคนที่ บริหารเวลาได้เก่งย่อมได้รับสิ่งที่มีค่าต่อตนเองมากกว่าผู้อื่นการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมนักศึกษาจะทำให้ นักศึกษารู้จักแบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้แก่ตนเองใน กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตร เรื่องส่วนตัวกิจกรรมครอบครัวและกิจกรรมนักศึกษาที่ตน

ต้องรับผิดชอบการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะชี้ให้เห็นว่าถ้าต้องทำหลายสิ่งหลายอย่างในเวลาเดียวกันเราจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใด

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาจะมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตัวเองมากขึ้นเพราะในโลกของการทำงานจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นดังนั้น นักศึกษาจำเป็นต้องรู้จักปรับปรุงตนเองให้เข้ากับบุคคลหลากหลายประเภทเพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เรา รับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดังนั้น เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีธรรมชาติและลักษณะที่ หลากหลายจะสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาจะสามารถทำงานกับใคร ๆ ได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะ เป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้ได้รู้จักเรียนรู้และเข้าใจในความหมายของความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก ขึ้น คนที่มีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์มากเท่าใดย่อมประสบปัญหาน้อยในการทำงานในอนาคต

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้รู้จักที่จะควบคุม อารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ ล้วนแต่ช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของนักศึกษาให้ดูดีเสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจคำว่าบทบาทและรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษานั้นแต่ละคนจะต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทใดบทบาทหนึ่งในแต่ละบทบาทจะมีหน้าที่และ ความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่มบางคนมีบทบาทเป็นรองประธาน เற்றுณิก เลขานุการ หรือผู้ร่วมกิจกรรม เมื่อเราอยู่ในบทบาทใดก็จะต้องเรียนรู้และเข้าใจในบทบาท ของตนเอง ณ เวลานั้น ดังนั้นถ้าไม่เข้าใจคำว่าบทบาทก็อาจจะดำเนินสิ่งที่เรียกว่า ผิดบทบาทอันจะ นำมาซึ่งความขัดแย้งในภายหลังได้

สรุป การจัดกิจกรรมนักศึกษามีหลายลักษณะ การจัดกิจกรรมสถาบันการศึกษาต้องกำหนด วัตถุประสงค์ให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ กำหนดการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีคุณภาพดีมีประโยชน์จะช่วยพัฒนาให้นักศึกษาพัฒนาเป็นคน ที่ สมบูรณ์ เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ สถาบันการศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ นักศึกษาได้จัดขึ้นและเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความต้องการอย่าง เต็มที่

H. Stroup (Stroup 1964 (52-53) ได้กล่าวไว้ว่า สถาบันการศึกษาจัดให้มีงานกิจกรรม นักศึกษาขึ้น เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบันในการผลิตบัณฑิตแต่ละคนให้เป็นคนที่ สมบูรณ์

กิจกรรมนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนที่มีอยู่ในหลักสูตรและจากปรัชญาการศึกษา ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่ว่า การศึกษา คือ การรวบรวมประสบการณ์อันเป็นผลพวงมาจากการที่นักศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษา

ดังนั้น กิจกรรมนักศึกษาทุกกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในหลักสูตร (Class Activities) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extra-Curriculum Activities) หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Class Activities) จึงถือเป็นการให้การศึกษาแก่นักศึกษา และช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้ ประสบการณ์ทักษะใน การทำงาน และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและมีความสุข

กองพัฒนานักศึกษามีแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาตั้งแต่แรกเข้าจนสำเร็จการศึกษา ดังนี้

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (TQF)

1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยม ความรู้สึก ค่านิยมพื้นฐาน จรรยาบรรณวิชาชีพ และความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งจะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทางคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีความรับผิดชอบ มีวินัย เข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลก และเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

2. ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาและตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับต่อยอดองค์ความรู้ และการแก้ไขปัญหา รวมถึงการต่อยอดองค์ความรู้และองค์ความรู้ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ซึ่งจะต่อตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งจะเน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ซึ่งมีผลมาจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

3. ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง สามารถประเมินข้อมูลแนวคิด ทำความเข้าใจ ซึ่งจะต้องมีความสามารถในการประเมินข้อมูลด้านแนวคิด หลักฐานต่าง ๆ มาจากแหล่งข้อมูลหลายแห่ง และ

สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ด้วยตัวเอง และสามารถศึกษาปัญหาที่ยังซับซ้อนและมีความหลากหลายเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นได้ ทำ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎีประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติและผลกระทบจากการตัดสินใจสามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและ แนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งสภาวะผู้นำในช่วงสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ ผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่มสามารถมีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาดังกล่าว ได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและกลุ่มซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองและอาชีพจะต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถเข้าใจประเด็นปัญหาต่าง ๆ เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงโดยเฉพาะเทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ ได้อย่างถูกต้อง และสามารถเลือกประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติทำความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่างสถิติ และค้นคว้า แก้ไขปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาได้โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล แปลความหมาย ประมวลผล รวมถึงนำเสนอข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสื่อสารได้ดีมีประสิทธิภาพ ทั้งการเขียน การพูด สามารถเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรี

1. จัดบริการให้คำปรึกษาแนะแนวการใช้ชีวิต และการเข้าสู่อาชีพนักศึกษาในสถาบัน
2. มีการให้ข้อมูลของหน่วยงานที่ให้บริการ กิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร แหล่งงานทั้งเต็มเวลาและนอกเวลาแก่นักศึกษา
3. จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแก่นักศึกษา
4. ประเมินคุณภาพของการจัดกิจกรรมและการจัดบริการในข้อ 1 - 3 ทุกข้อไม่ต่ำกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5

5. นำผลการประเมินจากข้อ 4 มาปรับปรุงพัฒนาการให้บริการและการให้ข้อมูลเพื่อส่งให้ ผลการประเมินสูงขึ้นหรือเป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษา
6. ให้ข้อมูลและความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ศิษย์เก่า
  - ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 กิจกรรมพัฒนานักศึกษาระดับปริญญาตรี
1. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในภาพตรวจของสถาบันโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและการจัดกิจกรรม
2. ในแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้ดำเนินกิจกรรมในประเภทต่อไปนี้ให้ครบถ้วน
  - กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่กำหนดโดยสถาบัน
  - กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
  - กิจกรรมจิตอาสาหรือรักษาสีงแวดล้อม
  - กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
  - กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
  - กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 2
3. จัดกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษา
4. ทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ มีการประเมินผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป
5. ประเมินผลความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา
6. นำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้จัดกิจกรรมนักศึกษาตามเกณฑ์ การประเมินผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่

1. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่กำหนดโดยสถาบัน
2. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
3. กิจกรรมจิตอาสาหรือรักษาสีงแวดล้อม
4. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
5. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดจัดขึ้นในลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ต้องให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว แต่กิจกรรมนั้นไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

ของการเรียนการสอนโดยตรง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาด้านบุคลิกภาพ ทักษะคตินักศึกษา กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยฯจัดขึ้นนั้นไม่มีหน่วยกิจ แยกออกได้ 2 คือ 1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร 2. กิจกรรมนอกหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษา หรือ อาจารย์ประจำวิชา ร่วมกัน จัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองเสริมการเรียนการสอนในวิชานั้น ๆ ได้แก่

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใฝ่หาความรู้ แสดงความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ กล้าแสดงออก รู้จักกาลเทศะ ปฏิบัติตนตามมารยาทสังคมได้อย่างถูกต้อง เคารพกฎกติกา มีน้ำใจนักกีฬา โดยแบ่งลักษณะการจัดกิจกรรมออกเป็น 6 กลุ่ม คือ

1. โครงการการศึกษานอกสถานที่
2. โครงการการประกวด/แข่งขันภายในสถานศึกษา
3. โครงการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่แก่นักเรียนภายในสถานศึกษา
4. โครงการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อการแข่งขันภายนอกสถานศึกษา
5. โครงการเพิ่มพูนความรู้จากการฟังวิทยากร
6. โครงการที่นักเรียนได้ร่วมกันคิดกิจกรรมและเป็นผู้ดำเนินการ

กิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะวิชา/ศูนย์การศึกษา กองพัฒนานักศึกษา องค์การบริหารนักศึกษา สภานักศึกษา หรือชมรม ชุมนุมต่าง ๆ ร่วมกันจัดขึ้นโดยเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือหลักสูตรโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการ พัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กิจกรรม คือ การที่ผู้เรียนปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ (พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

ทำนุ หมายถึง บำรุง, อุดหนุน (แปลมาจาก ทะนุ)

บำรุง หมายถึง ทำให้งอกงาม, ทำให้เจริญ ศิลปะ หมายถึง ศิลปะเป็นกิจการที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ แสดงออกจากความรู้สึกนึกคิด และ อารมณ์จากมโนภาพที่ได้จากความจริงหรือจินตนาการที่คิดฝันขึ้น โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางให้ผู้อื่นสามารถ เข้าใจในอุดมการณ์นั้น งานศิลปะที่มีคุณค่าจึงสร้างสรรค์ขึ้นจากการแก้ปัญหาที่ต้องใช้ปัญญาอันสูงส่ง จนมี ความเชื่อกันว่ามนุษย์เท่านั้นเป็นผู้มีสติปัญญา จนถึงขั้นที่สามารถแก้ปัญหาสร้างสรรค์งานศิลปะได้ ทั้งนี้เป็น เพราะว่ามีมนุษย์

สามารถปรับปรุงเพื่อแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้วัสดุและเครื่องมือ การสร้างสรรค์ให้มี คุณค่าทางความงาม เช่น การก่อสร้างที่พักอาศัย การก่อสร้างโบราณวัตถุและโบราณสถาน

วัฒนธรรม หมายถึง เป็นลักษณะของการแสดงถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยความเจริญอกงาม ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของสังคมที่ต้องแสดงถึงสิ่งดังกล่าว เป็นศีลธรรมอันดีของประชาชนที่ต้องปฏิบัติสืบต่อกันมาของสังคมที่คนในสังคมนั้นก่อนได้ผลิตสร้างขึ้นจากการเรียนรู้กันและกัน และยึดถือปฏิบัติตลอดมาในสังคม

วัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง วัฒนธรรมที่แสดงความเป็นอุดมศึกษาที่ถือเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมมีความเจริญงอกงามทางปัญญา ความรู้ ความคิด ทักษะคติ และจิตใจ การมีน้ำใจเสียสละ และมีส่วนร่วมกับสังคม สามารถเป็นผู้นำที่ดี และเป็นที่ยิ่งของสังคมมีวัฒนธรรมในวิถีชีวิตมหาวิทยาลัยที่นำศรัทธาเป็นที่ยอมรับมีบทบาทต่อการปกป้องวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของไทย และพัฒนาแนวทางการดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมสากลได้เหมาะสมอย่างฉลาดรู้ การทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรม หมายถึง การมีจิตสำนึกการเห็นคุณค่าและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนา ศิลปะวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและประเทศโดยเป็นทั้งผู้ประพฤติปฏิบัติและชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติ

โกเมฆ สูดประเสริฐ, (2546 หน้า 20 - 21) ได้อธิบายว่า กิจกรรมนักเรียนมีผู้จัดมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันได้มีการจัดด้านกีฬา ดนตรี ปาฐกถา โทวาที่กันขึ้นในโรงเรียนของชาวเอเธนส์ และสพาดาร์ประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มเห็นความสำคัญเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 ด้วยนักศึกษาชื่อ จอห์น ดูย (John Dewey) ได้ให้แนวคิดที่ว่าโรงเรียนมีหน้าที่จะต้องจัด ประสบการณ์ที่มีคุณค่าหลายๆ รูปแบบให้แก่เด็กมุ่งให้เห็นกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่มีประโยชน์ โดยตรงจะช่วยให้การเรียนเกิดการ พัฒนาได้อย่างแท้จริงในทุก ๆ ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์และสติปัญญา เมื่อความคิดนี้ เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในวงการการศึกษา กิจกรรม นักเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับความสนใจ ปค.ศ. 1919 วิทยาลัยครูแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกาได้เปิดสอนวิชากิจกรรมนอกหลักสูตรโดย มีดร. เอลเบอร์ต เค. เฟอร์ต เวลส (DR. Elbert K. Ferwell) เป็นผู้สอน ค.ศ.1926 มีหนังสือเล่มแรก เกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตร หลังจาก นั้นโรงเรียนต่างๆ ก็เริ่มตื่นตัวและเห็นความสำคัญของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักเรียน เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

สำหรับประเทศไทยนั้น เริ่มมีการแข่งขันกีฬา การฝึกพูดปาฐกถา อย่างเป็นทางการใน สมัย รัชกาลที่ 5 ต่อมาระหว่าง พ.ศ. 2490 – 2500 หลังสงครามโลกครั้งที่สองมีการส่งครูไปศึกษา 19 ต่อ ต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกา นักศึกษาไทยที่กลับมาเริ่มเผยแพร่ ความคิด

เกี่ยวกับการศึกษาแผนใหม่ ได้แก่วิวคตินักปรัชญาพัฒนาการ (Progressivism) ซึ่งมี จอห์น ดุย (John Dewey) เป็นผู้นำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือกิจกรรมนักเรียน จึงได้รับความสนใจและนำไปปฏิบัติตามโรงเรียนต่าง ๆ มากขึ้น ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2516 – 2519 กิจกรรมนักเรียน นักศึกษาก้าวหน้าไปมาก มีการเมืองเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมนักเรียนบางระดับ ตลอดจนปัญหาที่ต้องปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพบ้านเมือง เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติรัฐบาลจึงมีมติให้จัดการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ระยะหนึ่ง ต่อมา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เริ่มกำหนดให้กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรเมื่อปีพ.ศ. 2520 เริ่มกำหนดให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถอย่างน้อย 1 กิจกรรม ตลอดเวลาศึกษาอยู่ในสถานศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 นโยบายการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนของประเทศไทยในปัจจุบัน นักเรียนจะต้อง เลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น อย่าง 1 กิจกรรม และกำหนดให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรม นักเรียนในช่วงเวลาเรียนของทุกภาค เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วมเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของ เวลาทั้งหมด

พนัส หันนาคินทร์ (โกเมฆ สุตประเสริฐ, (2546 หน้า187 – 192) อ้างอิงจาก พนัส หันนาคินทร์. 2524) แบ่งกิจกรรมนักเรียนออกเป็น 10 ประเภท คือ

1. กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน คือกิจกรรมปกครองนักเรียน
2. กิจกรรมการประชุม เช่น ประชุมเพื่ออบรมสั่งสอน ประชุมเพื่อฟังดนตรี ปาฐกถา ชมภาพยนตร์ละคร เป็นต้น
3. กิจกรรมชุมนุม ชุมนุมทางวิชาการ และชุมนุมที่ไม่เกี่ยวข้องทางวิชาการ
4. กิจกรรมทำนอกโรงเรียน เช่น จัดทัศนจร การช่วยเหลือทำความสะอาดให้แก่ชุมชน การซ่อมแซมสาธารณสถาน หรือเกี่ยวกับการละคร การพูดในที่สาธารณะ
5. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์เช่น หนังสือพิมพ์ ของโรงเรียน หนังสือประจำปีและ หนังสือคู่มือนักเรียน
6. กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา หมายถึง การแข่งขันกีฬาในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน
7. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี เช่น ดนตรีไทย ดนตรีสากล และแตรวง
8. กิจกรรมเกี่ยวกับละครการพูดในที่สาธารณะ

9. กิจกรรมเกี่ยวกับการสังเคราะห์ อันนี้รวมถึงกิจกรรมประโยชน์อื่น ๆ แก่ชุมชน รวมถึงกิจกรรมลูกเสือและยุวกาชาดเข้าไปด้วย เพราะถือว่าอุดมคติของลูกเสือและยุวกาชาดคือการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

10. กิจกรรมเกี่ยวกับการพบปะระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน เพื่อประโยชน์ของการแนะแนวให้คำปรึกษาหรือที่เรียกว่า โฮมรูม- (Home Room)

ศุภวดี บุญญวงค์ (2555, หน้า 50 – 51) กล่าวว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาเองตามศักยภาพพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหาการตัดสินใจที่เหมาะสม การมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบ่งได้ 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งจะต้องให้ผู้เรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันในการรับผิดชอบ การทำงานร่วมกันและมีการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งถือว่าเป็นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาจะมีกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม ที่ได้มี การจัดขึ้นคือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาเรื่องความรู้ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนหรือรายวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ อาจจะ เป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาใดก็ได้ นักศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนได้เป็นอย่างดี

2. กิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมนี้ในมหาวิทยาลัยได้มีการจัดขึ้น ตามประเพณีวัฒนธรรมหรือเป็นไปตามบริบทของพื้นที่ เช่นกิจกรรมแห่งผ้าขึ้นธาตุ กิจกรรมตักบาตร เทโว กิจกรรมบุญสารทเดือนสิบ กิจกรรมแห่เทียนพรรษา เป็นต้น เพื่อให้ นักศึกษาได้สืบสาน ประเพณีและวัฒนธรรม

3. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม คุณธรรม แปลว่า สภาพคุณงามความดี จริยธรรม แปลว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรม กฎศีลธรรม การจะอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความ สุขจะต้องนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมมาใช้ในการดำรงชีวิต เมื่อนักศึกษาจบไปแล้วสามารถ อยู่ได้อย่างมีความสุข เช่น กิจกรรมกรรมฐาน

2.1.1 สำเนา ขจรศิลป์ (2542) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคุณธรรม
- เพื่อเตรียมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- เพื่อให้ นักศึกษาได้มีประสบการณ์และความรู้ด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น
- เพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม และตระหนักถึงความ รับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม
- เพื่อเตรียมนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
- เพื่อให้ นักศึกษานำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคม
- เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการ วางแผน กำหนดวิธีการ และขั้นตอนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
- เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ ให้มีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง
- เพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในกลุ่ม

- เพื่อให้ นักศึกษามีความสนใจมากขึ้น
- เพื่อให้ นักศึกษาได้มีการพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ

2.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ นักศึกษาได้มีการเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และส่งเสริมและสนับสนุนให้ในมหาวิทยาลัย ได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมที่มีการจัดนั้นมีหลายกิจกรรมจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการเลือกจัดกิจกรรมว่ามีเป้าหมายอย่างไร จะเลือกกิจกรรมอะไรให้กับนักศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามากที่สุด เพราะกิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญหลายประการ ดังนี้ (สำเนาวิ ขจรศิลป์ , 2542) ความสำคัญต่อนักศึกษา

1. กิจกรรมนักศึกษาซึ่งมีหลายประเภท เช่น กีฬา ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และ นันทนาการ สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาทางด้านร่างกายและความสนใจ โดยช่วยให้ นักศึกษาได้มีโอกาสใช้พลังร่างกายและความคิดกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

2. ความหลากหลายของกิจกรรมนักศึกษาช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพงาน อดิเรก และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับตนเองได้

3. กิจกรรมนักศึกษาทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้ และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถทำกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรมซึ่งทำให้นักศึกษามีความรู้และความสนใจทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ และด้านศิลปะและวัฒนธรรม

4. การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถทำให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการที่ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างหนัก

5. การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

6. การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษามีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ต่าง ๆ

7. การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกรักใคร่ที่ติดต่อกับตนเอง

2.1.3 ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการใช้พัฒนา นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ครบทุกด้านทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการ

เรียนรู้มีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันดียิ่งขึ้นนอกจากนี้กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของสถาบันได้เป็นอย่างดี

2.1.4 ความสำคัญต่อประเทศ ในแต่ละปีมีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง และนักศึกษายังได้ช่วยแนะนำประชาชนในชนบทให้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุข และการศึกษาช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของนักศึกษาได้มีบทบาทอันสำคัญในการทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬาได้ช่วยทำให้นักศึกษาร่างกายแข็งแรง และที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนานักศึกษาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

จักรพรรดิ จิตมณี และ จิตราวดี จิตมณี (2545, หน้า 7 – 9) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมหลักขึ้นอยู่กับครูผู้สอน บางครั้งอาจยืดหยุ่นเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เช่น ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์จากประสบการณ์ในการสอนบางหน่วยใช้เวลาเกิน 1 สัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อที่เด็กอยากรู้โดยครูผู้สอนพยายามให้เนื้อหาครอบคลุมกับเนื้อหาในหลักสูตรก่อน ส่วนกิจกรรมหลักนั้น ส่วนใหญ่จะดำเนินการจัดกิจกรรมตามวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของเด็ก ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
  - 1.1 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
  - 1.2 การเคลื่อนไหวอิสระ
  - 1.3 การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย
  - 1.4 กาคเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
  - 1.5 การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง
  - 1.6 การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
  - 1.7 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
  - 1.8 การเคลื่อนไหวเป็นคู่
  - 1.9 การทำท่าทางประกอบเพลง

- 1.10 การทำท่าทางตามความหมายของเพลง
  - 1.11 การเลียนแบบท่าทางสัตว์
  - 1.12 การเป็นผู้นำและผู้ตาม
  - 1.13 การร้องเพลง ฯลฯ
2. กิจกรรมสร้างสรรค์
    - 2.1 การวาดภาพอิสระ
    - 2.2 การต่อเติมภาพ
    - 2.3 การพับกระดาษ
    - 2.4 การตัดปะ ฉีกแปะกระดาษ
    - 2.5 การวาดภาพด้วยฟู่กัน
    - 2.6 การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุธรรมชาติ
    - 2.7 การประดิษฐ์เศษวัสดุ
    - 2.8 การปั้นดินน้ำมัน
    - 2.9 การขยำกระดาษ
    - 2.10 การเขียนภาพอิสระ
    - 2.11 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
    - 2.12 การสร้างแบบจำลองด้วยแท่งไม้ ดินเหนียว ดินน้ำมัน
    - 2.13 การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น ฝาน้ำอัดลม นิ้วมือ ฯลฯ
  3. กิจกรรมเสรี
    - 3.1 การเล่นตามมุมประสบการณ์
    - 3.2 การบรรจุ เทออก
    - 3.3 มุมนิทาน
    - 3.4 มุมบล็อก
    - 3.5 มุมร้านค้า
    - 3.6 มุมดนตรี
    - 3.7 มุมวิทยาศาสตร์
    - 3.8 มุมธรรมชาติ

- 3.9 มุมศิลปะ
- 3.10 มุมบ้าน
- 3.11 การต่อพลาสติกสร้างสรรค์ ฯลฯ
- 4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
  - 4.1 ทักษะศึกษาตามแหล่งการเรียนรู้
  - 4.2 การเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
  - 4.3 การเล่าประสบการณ์ตามเนื้อหาต่าง ๆ
  - 4.4 การอภิปราย ชักถาม
  - 4.5 การสนทนา ตอบคำถาม
  - 4.6 ทักษะกระบวนการกลุ่ม
  - 4.7 การทดลอง
  - 4.8 การอธิบายสิ่งต่าง ๆ
  - 4.9 ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
  - 4.10 การแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง
  - 4.11 การแสดงบทบาทสมมติ
  - 4.12 การลงมือปฏิบัติจริง
  - 4.13 การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5
  - 4.14 การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
  - 4.15 การนับจำนวนเพิ่ม ลด
  - 4.16 การเปรียบเทียบเวลา
  - 4.17 การจำแนกเปรียบเทียบ
  - 4.18 การเล่านิทาน
  - 4.19 การร้องเพลง ฯลฯ
- 5. กิจกรรมกลางแจ้ง
  - 5.1 การละเล่นพื้นเมือง
  - 5.2 เกมต่าง ๆ
  - 5.3 การเล่นบ้านจำลอง

- 5.4 การเล่นทราย
- 5.5 การเล่นน้ำ
- 5.6 การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- 5.7 การเดินทรงตัวบนกระดาน
- 5.8 การเดินตามแนว
- 5.9 การเดินถอยหลัง
- 5.10 การรับ ส่งบอล
- 5.11 การขว้างบอลไกล
- 5.12 การเตะบอลเข้าประตู
- 5.13 การกลิ้งบอลกระทบเป้า
- 5.14 การปาเป้า
- 5.15 การโยนตัว ฯลฯ
- 6. เกมการศึกษา
  - 6.1 เกมการจับคู่เหมือน
  - 6.2 เกมการเรียงลำดับขนาด
  - 6.3 เกมการเรียงลำดับเหตุการณ์
  - 6.4 การเปรียบเทียบขนาด
  - 6.5 การจัดหมวดหมู่ จัดกลุ่ม
  - 6.6 การจับคู่ภาพกับเงา
  - 6.7 การต่อเติมภาพ
  - 6.8 การต่อเข้า การแยกออก
  - 6.9 เกมการหาสิ่งผิดปกติ
  - 6.10 ทิศทาง ตำแหน่ง ระยะ
  - 6.11 ความเร็ว
  - 6.12 จับคู่ภาพตรงกันข้าม
  - 6.13 จับคู่ภาพกับสัญลักษณ์
  - 6.14 จับคู่ภาพกับการออกเสียงพยัญชนะต้น

6.15 จับคู่ภาพกับจำนวน

6.16 การนับจำนวน 1 – 30 ฯลฯ

กิจกรรมดังกล่าวในการจัดชั้นอยู่กับครูผู้สอนว่าแต่ละกิจกรรมเวลาปฏิบัติจริงสามารถยืดหยุ่นเวลาในแต่ละกิจกรรมได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม แต่ในกิจกรรมดังกล่าวจะต้องครอบคลุมเนื้อหาในหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และแต่ละกิจกรรมจะต้องเหมาะสมกับช่วงอายุของเด็กด้วย

ศุภวดี บุญยวงค์ (2555 หน้า 189) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนหรือการจัดกิจกรรมชุมนุมนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ครูทุกคนต้องเป็นครูที่ปรึกษา 1 ชุมนุม โดยรับผู้เรียนได้ไม่เกิน 20 คน รูปแบบของการจัดกิจกรรมชุมนุมโดยทั่วไปมีอยู่ 2 แบบ คือ รูปแบบแรก เป็นชุมนุมซึ่งผู้เรียนมีความสนใจในกิจกรรมเดียวกันมารวมตัวกันของตั้งชุมนุม แล้วเชิญครูมาเป็นที่ปรึกษาชุมนุมเอง ปัญหาในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนที่ปรากฏ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. จัดกิจกรรมตามความถนัดของครูผู้สอนมากกว่าจัดตามความสนใจของผู้เรียน
2. จัดกิจกรรมชุมนุมไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่สนับสนุนกลุ่มสาระ
3. รูปแบบการจัดกิจกรรมชุมนุมเหมือนกับการสอนกลุ่มสาระ
4. ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญและเบื่อหน่ายคาบกิจกรรมชุมนุม
5. ใช้คาบกิจกรรมชุมนุมไปทำกิจกรรมอื่น โรงเรียนบางแห่งไม่มีการจัดกิจกรรมชุมนุมเลยก็มี

สรุปได้ว่าสภาพการจัดกิจกรรมผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายหลักสูตรเท่าที่ควร โดยเฉพาะกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมตามความถนัดตามความสนใจของผู้เรียน

2.7 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินด้านกิจกรรมและกิจการด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาต้องการให้บัณฑิตและนักศึกษามีคุณสมบัติหรือมีความพร้อมนอกจากทางหลักสูตรได้กำหนดจัดการเรียนการสอนไว้ในแผนการจัดการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้ทางหลักสูตรได้มีการพัฒนา กิจกรรมต่างแบ่งออกได้เป็นสองส่วน คือ

1. บริการนักศึกษาและบริการแก่ศิษย์เก่าที่ทางมหาวิทยาลัยได้กำหนดจัดขึ้นซึ่งตรงและสอดคล้องต่อความต้องการของนักศึกษาและศิษย์เก่าเพื่อส่งผลประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษา

2. องค์กรนักศึกษาจะต้องผลักดันและดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาแต่กิจกรรมดังกล่าวจะต้องได้รับการสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัย เพื่อการเป็นพัฒนานักศึกษาในหลาย ๆ ด้าน เช่นด้าน อารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้แก่ ทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านคุณธรรม ทักษะด้านจริยธรรม ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมนักศึกษาต่างๆอย่างเหมาะสมและครบถ้วน กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ดำเนินการทั้งโดยสถาบันและโดยองค์กรนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมจะมีโอกาสได้รับการพัฒนานักศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาตนอย่างเท่าเทียม กัน สม่่าเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งนอกจากการพัฒนาโดยการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ตลอดจนการศึกษาดูงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ

- กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
  - กิจกรรมส่งเสริมความรู้
  - กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางปัญญา
  - กิจกรรมส่งเสริมทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
  - กิจกรรมส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ในการนี้ งานกิจการนักศึกษา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัด กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนให้ทุกคนได้ เข้าถึงความรู้ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลดีต่อตนเองและสังคมต่อไป

มีเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

1. สถาบันจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทุกด้าน
2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษา

3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษาอย่างน้อย 5 ประเภท สำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภท สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้

- กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- กิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

4. มีการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในสถาบันและระหว่างสถาบันและมีกิจกรรมร่วมกัน

5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

2.8 กิจกรรมนักศึกษา/กับการประกันคุณภาพ

ในการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรกิจกรรม/โครงการนักศึกษามีผลต่อการประกันคุณภาพในการจัดการเรียนของแต่ละหลักสูตรจำเป็นต้องจัดกิจกรรม/โครงการให้กับนักศึกษาเพื่อตอบสนองต่อประกันคุณภาพ องค์ประกอบที่ 5.2 การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ได้กำหนดระบบในการจัดการเรียนการสอนในการบูรณาการกับการวิจัยการบริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ดังนี้ 1. ให้อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาระบุแผนการดำเนินการในเรื่องการบูรณาการการเรียนการสอนกับการวิจัยการบริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไว้ในรายละเอียดของวิชา (มคอ.3) และ รายละเอียดของประสพการณ์ภาคสนาม (มคอ.4) จะต้องมีระบบกลไกในการดำเนินงานชัดเจน ดังนี้

1. กำหนดรายวิชาที่นำมาบูรณาการกับกิจกรรม/โครงการ
2. กำหนดกิจกรรม/โครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน

3. การนำความรู้ไปใช้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ไปใช้ในการทำงาน จะต้องสอดคล้องกับรายวิชาซึ่งในแต่ละรายวิชาผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นหลังจากมีการจัดการเรียนการสอนจะแตกต่างกัน

กิจกรรมหรือโครงการที่จัดมี 5 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
2. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ
3. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม
4. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
5. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงาน ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ พื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามจุดเน้นของสถาบันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา

เกณฑ์มาตรฐาน :

1. มีระบบและกลไกการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และดำเนินการตามระบบที่กำหนด
2. มีการบูรณาการงานด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
3. มีการเผยแพร่กิจกรรมหรือการบริการด้านทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมต่อ สาธารณชน
4. มีการประเมินผลความสำเร็จของการบูรณาการงานด้านทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
5. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการบูรณาการงานด้านทะนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนักศึกษา
6. มีการกำหนดหรือสร้างมาตรฐานคุณภาพด้านศิลปะและวัฒนธรรมและมีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติ

สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยหรือทางหลักสูตรได้จัดขึ้นจะต้องตอบประกันคุณภาพเพื่อเป็นการบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา และวิธีบูรณาการการเรียนการสอนของอาจารย์ในแต่ละรายวิชา ซึ่งจะต้อง

เห็นผลเป็นรูปธรรมหรือผลที่เกิดขึ้นจริงหลังจากได้มีการบูรณาการการสอนกับโครงการหรือกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรม 5 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเด็ล้อม กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

2.9 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราชในด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ได้เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบันได้ผลิตบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกออกไปรับใช้พระพุทธศาสนาและสังคม บัณฑิตเหล่านั้นนอกจากมีสิทธิในปริญญาบัตรเหมือนกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ยังสามารถนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาที่ได้จากสถาบันการศึกษาแห่งนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้อง กับปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่าด้วย “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา” อีกทั้งเสริมสร้าง ทักษะความรู้ ความสามารถทางรัฐศาสตร์แบบบูรณาการให้สอดคล้องกับศาสตร์พระราชและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ มาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวิจัยพื้นฐาน การ บริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้ฝึกภาคสนามใน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ หรือการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ ๓๖ ปริญญาตรี รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีทางวิชาการและสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

ในรั้วชีวิตมหาวิทยาลัยฯ ในช่วงที่นักศึกษากำลังศึกษานักศึกษาจะต้องมีสมุดกิจกรรมจำนวน 1 เล่ม ควบคุมการเข้าร่วมกิจกรรมโดยหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาจะต้องลงนามทุกกิจกรรมที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมตามข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการทำกิจกรรมดังนี้

1. สมุดบันทึกกิจกรรมนักศึกษาเป็นสมุดคู่มือ ประจำตัวนักศึกษาเพื่อใช้บันทึกข้อมูลเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราชทุกรูป/คน นักศึกษาต้องเก็บรักษาไว้กระทั่งจบการศึกษา
2. ทุกครั้งที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องระบุ วัน เดือน ปี ชื่อกิจกรรม ที่เข้าร่วมกิจกรรม และจะต้องมีลายมือชื่อผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ลงนามรับรองได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานชมรม หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย (อย่างใดอย่างหนึ่ง)
3. นักศึกษาจะต้องกรอกรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ลงในสมุดกิจกรรมให้ชัดเจน และติดรูปถ่ายให้เรียบร้อย
4. สมุดกิจกรรมใช้ตลอดระยะเวลาที่นักศึกษาอยู่ในวิทยาเขตนี้ ถ้าสมุดเล่มนี้ถูกใช้หมดก่อนสำเร็จการศึกษา ให้ขอทำสมุดเล่มใหม่ ที่ฝ่ายกิจการนักศึกษา
5. ถ้าสมุดกิจกรรมสูญหาย นักศึกษาจะต้องแจ้งต่อฝ่ายกิจการนักศึกษา เพื่อขอทำสมุดกิจกรรมใหม่
6. นักศึกษาต้องนำสมุดกิจกรรมให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบทุก ๆ เดือน และเสนอต่อฝ่ายกิจการนักศึกษาเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา
7. นักศึกษาของวิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราชทุกรูป/คน จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในวิทยาเขตฯ ตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาเขตฯ และใช้สมุดกิจกรรมในการบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
8. ทุกสิ้นปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการประเมินจากจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมจากสมุดกิจกรรม
9. นักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบข้อบังคับของวิทยาเขตฯ จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของวิทยาเขตฯและบันทึกไว้ใน Transcript (ใบรายงานผลการเรียนมีผลต่อการจบการศึกษา)
10. ในแต่ละปีการศึกษา นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80 % ของกิจกรรมแต่ละประเภท

2.10 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โชติมา แก้วทอง, (2561) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยในภาพรวม ระดับปานกลาง ($X = 1.68$, $SD = .53$) และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศมีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัย อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัช เต็มฉนวน (2561) งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าผู้นำกิจกรรมนันทนาการ สถานที่จัดกิจกรรม และอาจารย์ฝ่าย กิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษา พบว่า 2.1 นักศึกษาเพศต่างกันมีปัจจัยภายในต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 นักศึกษาที่เรียนชั้นปีต่างกันมีปัจจัยโดยรวมและปัจจัยภายนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 2.3 นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

บุญประจักษ์จันทร์วิน, สิงห์กาญจนอารี (2563) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช สถาบันพระบรมราชชนก ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนานักศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านเจ้าหน้าที่/วิทยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล คือ ด้านคุณภาพของกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และด้านกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา สามารถอธิบายการผันแปรของทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 51.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พระมหาวิชาญ กนตสีโล (บทคัดย่อ 2561) งานวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช ผลการวิจัยพบว่า

1. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านกิจกรรมพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมกีฬา

2. นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาที่มีเพศและสถานะต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ด้านการเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหากิจกรรมพัฒนาสังคม และบำเพ็ญประโยชน์มากที่สุด คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาไม่ค่อยมีเวลา มีเวลาน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมจึงไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ นักศึกษาบางคนให้ความร่วมมือน้อยกับกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ทำการจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วม และแนวทางแก้ไขปัญหากิจกรรมกีฬา มากที่สุดคือ ทางมหาวิทยาลัยฯ จะต้องจัดหาสถานที่พร้อมที่จะให้นักศึกษาได้ไปฝึกซ้อมกีฬาต่าง ๆ โดยจะต้องมีผู้ฝึกสอนที่มีความเก่งหรือชำนาญ ทางด้านการกีฬาในแต่ละประเภทมาฝึกสอนให้กับนักศึกษา ควรที่จะส่งเสริมและพัฒนาสภาพทางด้านร่างกายแก่นักศึกษา จะต้องจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาทุกชั้นปีได้เข้าร่วมโดยพร้อมเพรียงกัน และจะต้องมีการจัดและกิจกรรมในทุกภาคการศึกษา

ยาฮารี กาเซ็ง และ ยามูดิน สาและ (บทคัดย่อ 2565) งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัย

1. องค์กรกิจกรรมที่นักศึกษาต่างชาติ ต้องการและสนใจเข้ามีส่วนร่วม ในกิจกรรม ได้แก่ สโมสรนักศึกษา องค์กรบริหารองค์การนักศึกษา ชมรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะสนใจเข้าร่วมในฐานะเป็น

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น และลักษณะความ รับผิดชอบการมีส่วนร่วมกิจกรรมที่ต้องการมากที่สุด คือ งานวิเทศสัมพันธ์และฝ่ายประสานงานกิจกรรมให้กับนักศึกษาต่างชาติ

2. สภาพการมีส่วนร่วมกิจกรรมของ บทความย่อ Journal of Islamic Studies Prince of Songkla University JOIS PSU I 99 Vol.13 No.1 January - June 2022 นักศึกษาต่างชาติโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหากพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านประโยชน์การเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.08 รองลงมา ด้านความสนใจของนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารของกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัยและองค์กรกิจกรรมต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความ แตกต่างระหว่างเพศ ประเทศและชั้นปี ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาต่างชาติ โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่มีความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน

4. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของนักศึกษาต่างชาติ ด้านความต้องการและความสนใจด้านปัจจัยที่มีผลกระทบการมีส่วนร่วมต่อกิจกรรม ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารของกิจกรรมต่าง ๆ ทางมหาวิทยาลัยและองค์กรกิจกรรมต่าง ๆ ด้านประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านทัศนคตินักศึกษาต่อภาพรวมของกิจกรรมในมหาวิทยาลัยฯ

บุญประจักษ์จันทร์วิน, สิงห์กาญจนอารี (2563 หน้า 300) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครศรีธรรมราช สถาบันพระบรมราชชนก ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนานักศึกษา อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ด้านเจ้าหน้าที่/วิทยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล คือ ด้านคุณภาพของกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และด้านกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา สามารถอธิบายการผันแปรของทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล ได้ร้อยละ 51.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อำนาจ ช่างโต (2564) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี ที่มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างกัน จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิรัช ภูมาศรี (2563) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านตัวนักศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านตัวนักศึกษาอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมทางวิชาการ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา กับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.10 สรุปกรอบแนวความคิด

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมทางวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬา หรือส่งเสริมสุขภาพ ด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ด้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ด้านกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา 5 ด้านได้แก่ การมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมขึ้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลกิจกรรม โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จำนวน 339 คน (ฐานข้อมูลจากฝ่ายทะเบียนวิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม 2566)

3.1.2. กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน

3.2 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (Multi Stage Random Sampling) ดังนี้

3.2.1 ใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนจำนวนตัวอย่างต่อจำนวนประชากรจริงโดยใช้สัดส่วนดังนี้

$$n = \frac{P \times S}{N}$$

n	หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
P	หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
S	หมายถึง ประเภทของนักศึกษา
N	หมายถึง นักศึกษาทั้งหมด

3.2.2 ตารางที่แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ตารางที่ 1 ประชากรและขนาดตัวอย่างในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ระดับปีการศึกษา	ประชากร	ขนาดตัวอย่าง
ปีการศึกษาที่ 1	98	57
ปีการศึกษาที่ 2	96	55
ปีการศึกษาที่ 3	92	53
ปีการศึกษาที่ 4	53	31
รวม	339	196

โดยที่มาสำหรับการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างในแต่ละหน่วยงาน สามารถทำได้ ดังนี้

นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 1 = $(98 \times 196)/339$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 57 คน

นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 2 = $(96 \times 196)/339$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 55 คน

นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 3 = $(92 \times 196)/339$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 53 คน

นักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 4 = $(53 \times 196)/339$ ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 31 คน

2.3 ใช้การสุ่มตัวอย่างเป็นระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. แบ่งประชากรเป็นสัดส่วน โดยใช้ระดับชั้นเป็นตัวแบ่งสัดส่วน

2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นปีตามสัดส่วน

3. ทำการสุ่มในแต่ละชั้นปีตามจำนวนประชากรที่ได้กำหนดไว้ โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random sampling) โดยการจับฉลากจากนักศึกษาที่มาเรียน ได้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำการสอบถาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมา
โคราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วยคำถาม 3 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 196 ชุด โดยแบ่ง
โครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1. ศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา มี 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ภาคการศึกษา

ตอนที่ 2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคราช จังหวัด
นครศรีธรรมราชผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale ซึ่งมีข้อคำถามที่ใช้วัด
5 ระดับ (Rating Scale) 5 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ย โดยคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยจากหลักช่วง
คะแนนแต่ละช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

ช่วงคะแนน	4.21 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.41 – 4.20	หมายถึง มาก
ช่วงคะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง ปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง น้อย

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale ซึ่งมีข้อคำถามที่ใช้วัด 5 ระดับ (Rating Scale) 5 ตัวเลือก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถจัดช่วงคะแนนเฉลี่ย โดยคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยจากหลักช่วงคะแนนแต่ละช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

เมื่อได้คะแนนเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบเกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

ช่วงคะแนน	4.21 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
ช่วงคะแนน	3.41 – 4.20	หมายถึง มาก
ช่วงคะแนน	2.61 – 3.40	หมายถึง ปานกลาง
ช่วงคะแนน	1.81 – 2.60	หมายถึง น้อย
ช่วงคะแนน	1.00 – 1.80	หมายถึง น้อยที่สุด

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลกับนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งมีทั้งหมด 196 รูป/คน เพื่อสำรวจความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างตามกรอบที่จะศึกษาโดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือตามลำดับดังนี้

3.4.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวความคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา เอกสารและผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างเครื่องมือโดยใช้คำถามครอบคลุมและตรงประเด็นกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภาคการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. รศ.ดร.กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์ และเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

2. รศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดีและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

3. ดร.สุปรียา ชำนาญพุฒิพร ตำแหน่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

ตรวจสอบความครอบคลุมชัดเจนด้านเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 242) โดยออกแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อในเครื่องมือวัด

หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยหาความสอดคล้องของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 197) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

ΣR คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดคะแนนสำหรับการพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

ให้ +1 ถ้าแน่ใจข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 205) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลการคำนวณค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.97

3. หลังจากนั้นดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แก้ไขปรับปรุง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือต่อไป

4. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์ราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbachs alphacoefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

6. พิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามจากนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.5.1 ทำหนังสือขออนุญาตรองอธิการบดี วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ในระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2566 – 20 มีนาคม 2566 ผลการดำเนินการเก็บข้อมูลได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 196 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5.3 ผู้วิจัยชี้แจงข้อมูลการทำวิจัยกับนักศึกษาเพื่อความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน

3.5.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม และกรณีที่พบว่าแบบสอบถามตอบกลับมาน้อย ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถามเพิ่มเติมอีกครั้ง

3.5.5 ประมวลผลข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางการวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์ สถิติสำเร็จรูปทางการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มาประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

3.6.1 ค่าสถิติร้อยละ (Percent) ใช้สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ภาคการศึกษา

3.6.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้ในการจำแนกและแปลความหมายของตัวแปร

3.6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D. ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

3.6.4 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าทางสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความปรารถนาในการเลือกอาชีพ จากตัวแปรปัจจัยในการเลือกอาชีพ โดยใช้สมการโครงสร้าง ดังนี้ ความปรารถนาในการเลือกอาชีพ (Y) = $a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.7.1 ทหาค่าร้อยละ (Percentage) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, หน้า 69) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ที่ต้องการเปรียบเทียบ}}{\text{จำนวนทั้งหมด}} \times 100$$

3.7.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 218) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน จำนวนของข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 223) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละคน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย

3.7.4 สถิติทดสอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามซึ่งมีตัวเดียว โดยการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการทีละตัว (Stepwise) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2553, น. 159)

3.8 เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 2/2566 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566 มติที่ 389/2566 ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าโครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิและไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยกลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช เป็นการ วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง การศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช

2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 196 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ สำหรับตอบปัญหาและ วัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001
P	แทน	ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
X ₁	แทน	ปัจจัยภายในด้านด้านบุคคล
X ₂	แทน	ปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจ
X ₃	แทน	ปัจจัยภายนอกด้านสังคม
X ₄	แทน	ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยี
Y	แทน	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี ภาควิชา การศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ภาคการศึกษา นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
บรรพชิต	32	16.3
ชาย	105	53.6
หญิง	59	30.1
รวม	196	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 196 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 59 คิดเป็นร้อยละ 30.1 และสุดท้ายเป็นบรรพชิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 – 25 ปี	113	57.7
26 – 33 ปี	44	22.4
34 – 41 ปี	16	8.2
42 – 49 ปี	11	5.6
50 ปี ขึ้นไป	12	6.1
รวม	196	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 113 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมามีช่วงอายุ 26 – 33 ปี จำนวน 44 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 ต่อมามีช่วงอายุ 34 – 41 ปี จำนวน 16 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ต่อมามีช่วงอายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และสุดท้ายมีช่วงอายุ 42 – 49 ปี จำนวน 11 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4	2.00
เกษตรกร	4	2.00
รับจ้างทั่วไป	0	00.00
ธุรกิจส่วนตัว	8	4.10
พนักงานบริษัท	7	3.60
นักศึกษา	165	84.20
อื่น ๆ	8	4.10
รวม	196	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพนักศึกษา จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 และมีอาชีพอื่นๆ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ต่อมามีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ต่อมามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 สุดท้ายมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 00.00

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	57	29.08
ชั้นปีที่ 2	55	28.06
ชั้นปีที่ 3	53	27.05
ชั้นปีที่ 4	31	15.81
รวม	196	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08 รองลงมากำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 ต่อมา

กำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.05 และสุดท้ายกำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามภาคการศึกษา

ภาคการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ภาคปกติ	41	20.9
ภาคพิเศษ	155	79.1
รวม	196	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในภาคพิเศษ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 79.1 และกำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โดยรวม

ด้าน	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ปัจจัยด้านบุคคล	3.84	0.53	มาก
2	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	3.62	0.58	มาก
3	ปัจจัยด้านสังคม	3.62	0.60	มาก
4	ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	3.76	0.64	มาก
โดยรวม		3.71	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปัจจัยด้านบุคคล ($\bar{x} = 3.84$) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($\bar{x} = 3.76$) ปัจจัย ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.62$) และปัจจัยด้านสังคม ($\bar{x} = 3.62$)

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านบุคคล

ข้อ	ปัจจัยด้านบุคคล	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะเชื่อว่ามีความจำเป็นต่อตนเอง	3.84	0.61	มาก
2	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน	3.80	0.72	มาก
3	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย	3.82	0.72	มาก
4	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ	3.94	0.82	มาก
5	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะคิดว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น	3.83	0.73	มาก
โดยรวม		3.84	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ ($\bar{x} = 3.94$) รองลงมาคือ ด้านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะเชื่อว่ามีความจำเป็นต่อตนเอง ($\bar{x} = 3.84$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน ($\bar{x} = 3.80$)

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านเศรษฐกิจ

ข้อ	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากรายรับของครอบครัว	3.58	0.82	มาก
2	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่จะเข้าร่วม	3.59	0.88	มาก
3	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก	3.86	0.95	มาก
4	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และ	3.48	0.99	มาก
5	สติปัญญา สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม	3.62	0.75	มาก
โดยรวม		3.62	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 3.86$) รองลงมาคือด้านสภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม ($\bar{x} = 3.62$) ด้านที่มีค่าต่ำสุด คือด้านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 3.48$)

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านสังคม

ข้อ	ปัจจัยด้านสังคม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมการจากคำแนะนำ/เชิญชวนจากกลุ่มเพื่อน	3.69	0.95	มาก
2	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม	3.40	1.02	มาก
3	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจาก ศูนย์บริการวิชาการ สำนักงานวิทยาเขต วิทยาลัยศาสนศาสตร์	3.59	0.75	มาก
4	ท่านทราบถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แขนกกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง	3.69	0.72	มาก
5	ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่	3.72	0.74	มาก
โดยรวม		3.62	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้าน ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่ ($\bar{x} = 3.72$) รองลงมาคือด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แขนกกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง ($\bar{x} = 3.69$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม ($\bar{x} = 3.40$)

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านเทคโนโลยี

ข้อ	ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยีแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก	3.79	0.81	มาก
2	ท่านได้เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยีผ่านสื่อต่าง ๆ	3.74	0.76	มาก
3	ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มเพื่อนทางออนไลน์	3.77	0.83	มาก
4	ท่านรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์	3.77	0.83	มาก
5	ท่านวางแผนก่อนการตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย	3.74	0.91	มาก
โดยรวม		3.76	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช ด้านเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยีแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ($\bar{x} = 3.79$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($\bar{x} = 3.77$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านวางแผนก่อนการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย ($\bar{x} = 3.74$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกราช

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาม กุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วน ร่วม
1	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมด้านวิชาการ	3.60	0.79	มาก
2	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริม สุขภาพ	3.65	0.72	มาก
3	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์ หรือรักษาสีแกวัล้อม	3.69	0.94	มาก
4	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	3.70	0.83	มาก
โดยรวม		3.66	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x}$ = 3.70) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีแกวัล้อม ($\bar{x}$ = 3.69) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x}$ = 3.60)

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช ด้านกิจกรรมวิชาการ

ข้อ	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	3.78	0.90	มาก
2	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	3.54	0.94	มาก
3	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ	3.60	0.93	มาก
4	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	3.59	1.09	มาก
5	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	3.53	0.91	มาก
โดยรวม		3.60	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช ด้านกิจกรรมวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.78$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.60$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมขึ้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.53$)

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ

ข้อ	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริม สุขภาพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วน ร่วม
1	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมกีฬา หรือส่งเสริมสุขภาพ	3.62	0.88	มาก
2	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม กีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	3.66	0.94	มาก
3	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกีฬาหรือ ส่งเสริมสุขภาพ	3.78	0.91	มาก
4	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัด กิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	3.54	0.91	มาก
5	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรม กีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	3.68	0.83	มาก
โดยรวม		3.65	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.78$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.68$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.54$)

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้านกิจกรรมบำเพ็ญ
คุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม

ข้อ	การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	3.55	1.00	มาก
2	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	3.63	1.17	มาก
3	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	3.81	0.93	มาก
4	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	3.74	1.03	มาก
5	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม	3.72	1.04	มาก
โดยรวม		3.69	1.03	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.81$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.55$)

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการมีส่วน ร่วม
1	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	3.81	0.91	มาก
2	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	3.66	0.92	มาก
3	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	3.72	0.95	มาก
4	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัด กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	3.72	1.09	มาก
5	ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	3.84	0.91	มาก
โดยรวม		3.75	0.95	ดีมาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.84$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.81$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.66$)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบปัจจัยภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช 4 ด้าน

คือ 1) ปัจจัยด้านบุคคล 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยด้านสังคม 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยหลายตัวแปร (Multivariate) โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน การคัดเลือกตัวแปรอิสระ 4 ตัว ดังกล่าวข้างต้นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายคู่ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปร ทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.70 หรือไม่ (Multicollinearity) McMillan (2000 : 132 : อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2553 : 290)

โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบการคัดเลือกตัวแปรอิสระแก่สมการทีละตัว (Stepwise method) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระ 6 ตัว ดังกล่าวข้างต้นที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายคู่ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นว่าตัวแปรทุกตัวที่นำมาศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงเกิน 0.70 หรือไม่ (Multicollinearity) McMillan (2000 : 132 : อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสต์, 2553 : 290)

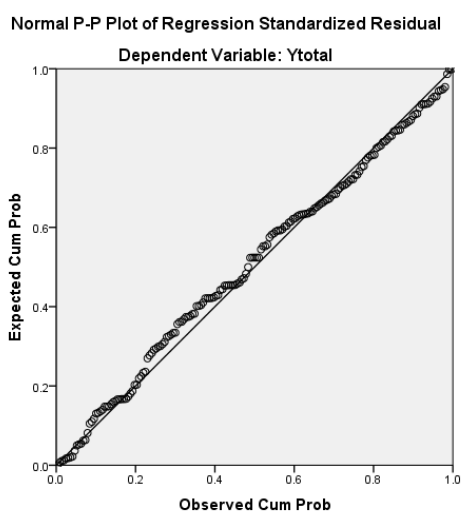
ตารางที่ 4.16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาโดยแสดงในรูปตารางเมตริกสัมพันธ์

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4
X1	1	.310**	.485**	.593**
X2		1	.628**	.468**
X3			1	.627**
X4				1

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรอิสระ มีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระหว่าง 0.310 - 0.627 ถือว่ามีค่าน้อย ซึ่งไม่ละเมิดข้อตกลงก่อนทำการ

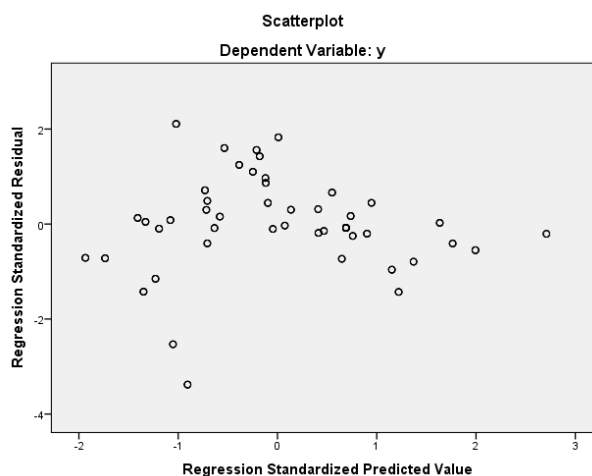
วิเคราะห์การถดถอย จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (ตัวแปรอิสระสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระมากเกินไป) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การพหุถดถอยได้

ภาพที่ 4.1 การกระจายของส่วนที่เหลือ (Residual) โดย P-P normal Probability Plot ของตัวแบบการถดถอยพหุคูณด้วยวิธีการ Stepwise Multiple Regression ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

จากภาพที่ 4.1 พบว่าการกระจายตัวของส่วนที่เหลือของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช มีค่าใกล้เคียงกันเล็กน้อย แสดงว่าการกระจายของส่วนที่เหลือมีลักษณะเป็นการแจกแจงแบบปกติ

ภาพที่ 4.2 แผนภาพการกระจายของส่วนที่เหลือ ของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

จากภาพที่ 4.2 การพิจารณาแผนภาพการกระจายของส่วนที่เหลือ พบว่าค่าความคลาดเคลื่อนกระจายอยู่รอบ ๆ ศูนย์ หรือค่าความคลาดเคลื่อนมีค่าในช่วงใดช่วงหนึ่งแคบ ๆ ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเปลี่ยนไปอย่างไร ดังนั้น จึงได้ว่าค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์มีค่าคงที่

ตารางที่ 4.17 ค่าสถิติ Durbin Watson สำหรับทดสอบความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน

Durbin Watson
1.991

จากตารางที่ 4.17 การพิจารณาค่าสถิติ Durbin Watson มีค่าเท่ากับ 1.991 มีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์การถดถอย ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	54.076	3	18.025	71.231	.000
Residual	48.586	192	.253		
Total	102.662	195			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.19 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าสถิติทดสอบปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ตัวพยากรณ์	สัมประสิทธิ์การถดถอย		SE	t	Sig.
	B	β			
(Constant)	-.213		.304	-.700	.485
X3	.549	.454	.084	6.548	.000
X2	.334	.267	.080	4.188	.000
X1	.180	.132	.078	2.322	.021
R = 0.726		R ² =0.527	Adj.R ² = 0.519		

X4 ประมวลด้วยวิธีการ stepwise Multiple Regression ปรากฏว่า x4 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โปรแกรมตัดปัจจัยตัวนี้ออก

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ประกอบด้วย ปัจจัยภายในประกอบด้วยปัจจัยด้านบุคล

$(X_1)(\beta = 0.132)$ และปัจจัยภายนอกประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ $(X_2)(\beta = 0.267)$ ปัจจัยด้านสังคม $(X_3)(\beta = 0.454)$ ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ได้ร้อยละ 51.9 ($\text{Adj.}R^2 = 0.519$) และได้สมการการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = -0.213 + 0.549 (X_3) + 0.334 (X_2) + 0.180 (X_1)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } Z = 0.454 (X_3) + 0.267 (X_2) + 0.132 (X_1)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช และมีสมมติฐานการวิจัย ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 339 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) โดยการหาสัดส่วนจำนวนตัวอย่างต่อจำนวนประชากรจริง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 196 คน

รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการประเมินความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จำนวน 339 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 196 คน แล้วนำมาประเมินผลโดยใช้การพรรณนาความ จากข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าอัตราส่วนร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และสถิติพหุคูณ สรุปลงผลการศึกษาดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 196 ชุด โดยแบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ภาคการศึกษา 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี 3) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีน้ำเงิน ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และสถิติพหุคูณ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 และสุดท้ายเป็นบรรพชิต จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3

1.2 อายุ กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 113 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 รองลงมามีช่วงอายุ 26 – 33 ปี จำนวน 44 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 ต่อมามีช่วงอายุ 34 – 41 ปี จำนวน 16 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 ต่อมามีช่วงอายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และสุดท้ายมีช่วงอายุ 42 – 49 ปี จำนวน 11 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 5.6

1.3 อาชีพ กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ส่วนใหญ่มีอาชีพนักศึกษา จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว

จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 และมีอาชีพอื่นๆ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ต่อมา มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ต่อมา มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และมีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 สุดท้าย มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 00.00

1.4 ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ส่วนใหญ่มีกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 29.08 รองลงมา กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 28.06 ต่อมากำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 27.05 และสุดท้ายกำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.81

1.5 ภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2/2565 หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในภาคพิเศษ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 79.1 และกำลังศึกษาอยู่ในภาคปกติ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปัจจัยด้านบุคคล ($\bar{x} = 3.84$) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($\bar{x} = 3.76$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.62$) และปัจจัยด้านสังคม ($\bar{x} = 3.62$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ปัจจัยภายใน

ด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ ($\bar{x} = 3.94$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะเชื่อว่าจะมีความจำเป็นต่อตนเอง ($\bar{x} = 3.84$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะคิดว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 3.83$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย ($\bar{x} = 3.82$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน ($\bar{x} = 3.80$) ตามลำดับ

ปัจจัยภายนอก

ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 3.86$) สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม ($\bar{x} = 3.62$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่จะเข้าร่วม ($\bar{x} = 3.59$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากรายรับของครอบครัว ($\bar{x} = 3.58$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 3.48$) ตามลำดับ

ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่ ($\bar{x} = 3.72$) การส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แลกกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง ($\bar{x} = 3.69$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมการจากคำแนะนำ/เชิญชวนจากกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.69$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจาก ศูนย์บริการวิชาการ สำนักงานวิทยาเขต วิทยาลัยศาสนศาสตร์ ($\bar{x} = 3.59$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม ($\bar{x} = 3.40$) ตามลำดับ

ด้านเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยีแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ($\bar{x} = 3.79$) การรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($\bar{x} = 3.77$) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มเพื่อนทางออนไลน์ ($\bar{x} = 3.77$) การได้เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยีผ่านสื่อต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.74$) และวางแผนก่อนการตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย ($\bar{x} = 3.74$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.70$) ด้านการมีส่วนร่วมด้าน

กิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.69$) ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.65$) ด้านการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านกิจกรรมวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.78$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.60$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.59$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.54$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.53$) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.78$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.68$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.66$) ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.62$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.54$) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.81$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อมท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.74$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.72$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.63$) ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.55$)

ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.84$) ด้านการมีส่วนร่วมร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.81$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.72$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.66$)

4. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบปัจจัยภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรอิสระ มีความสัมพันธ์อยู่ในระหว่าง 0.310 - 0.627 ถือว่ามีค่าน้อย ซึ่งไม่ละเมิดข้อตกลงก่อนทำการวิเคราะห์การถดถอย จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (ตัวแปรอิสระสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระมากเกินไปจนความจำเป็น) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุได้การพิจารณาค่าสถิติ Durbin Watson มีค่าเท่ากับ 1.991 มีค่าเข้าใกล้ 2 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนแต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสังคม (X_3)($\beta = 0.267$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X_2)($\beta = 0.334$) และปัจจัยด้านบุคคล (X_1)($\beta = 0.180$) ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกทั้ง 3 ปัจจัย ได้ร้อยละ 51.9 ($Adj.R^2 = 0.519$) และได้สมการการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = -.213 + 0.549 (X_3) + 0.334 (X_2) + 0.180 (X_1)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = 0.454 (X_3) + 0.267 (X_2) + 0.132 (X_1)$ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัช ภูมาศรี (2563) งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของ

นักศึกษา สาขาวิชาการปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ปัจจัยทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผลงานวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช ในครั้งนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ค้นพบแล้วอธิบายผลเชิงเหตุผลด้วยการสนับสนุนจากข้อเท็จจริงอื่น ๆ ประกอบและสนับสนุนด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามแนวคิดของณัฐกร หารษาพันธ์ แนวคิดของ Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. เกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมและแนวคิดของกองแผนพัฒนานักศึกษาที่กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$)

ปัจจัยภายใน ปัจจัยด้านบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ ($\bar{x} = 3.94$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะเชื่อว่าจะมีความจำเป็นต่อตนเอง ($\bar{x} = 3.84$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะคิดว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 3.83$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย ($\bar{x} = 3.82$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน ($\bar{x} = 3.80$)

ปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยีแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก ($\bar{x} = 3.79$) การรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์ ($\bar{x} = 3.77$) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มเพื่อนทางออนไลน์ ($\bar{x} = 3.77$) การได้เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยีผ่านสื่อต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.74$) และวางแผนก่อนการ

ตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย ($\bar{x} = 3.74$) รองลงมา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก ($\bar{x} = 3.86$) สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม ($\bar{x} = 3.62$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่จะเข้าร่วม ($\bar{x} = 3.59$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากรายรับของครอบครัว ($\bar{x} = 3.58$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{x} = 3.48$) และปัจจัยด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่ ($\bar{x} = 3.72$) การส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แกนกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง ($\bar{x} = 3.69$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมการจากคำแนะนำ/เชิญชวนจากกลุ่มเพื่อน ($\bar{x} = 3.69$) ตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจาก ศูนย์บริการวิชาการ สำนักงานวิทยาเขต วิทยาลัยศาสนศาสตร์ ($\bar{x} = 3.59$) และตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม ($\bar{x} = 3.40$) ซึ่งสอดคล้องคล้อยกับแนวคิดของ ญัฐวิกร ธรรมชาติ (2559 หน้า 23-24) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1. ปัจจัยภายใน คือ ลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลกระทบอย่างมากต่อการตัดสินใจทุกขั้นตอนโดยแต่ละคนมีการมองตนเองและโลกรอบข้างจากที่คนส่วนบุคคลมีส่วนประกอบคือ 1.1 กรอบของความคิด ได้แก่ การจัดระบบความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสมหรือการตีความหมายจากประสบการณ์ใหม่เป็นกระบวนการให้ความหมายกับสิ่งเร้ารับรู้ด้วยประสาทและความสามารถการรับรู้เกิดขึ้นได้ในขอบข่ายของข้อมูลในกรอบการอ้างอิงเท่านั้น 1.2 ค่านิยม ได้แก่ มาตรฐานที่บุคคลให้ความสำคัญในการดำเนินชีวิตและยึดถือเป็นสิ่งที่ชี้แนะ แนวทางการดำเนินชีวิตโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม 1.3 ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) คือ ความคิดเห็นส่วนตัวที่ส่งผลต่อการคิดและการตัดสินใจซึ่งแรงจูงใจที่ทำให้คิดมาจากความต้องการพื้นฐานพัฒนา และรักษาความคิดจนเป็นส่วนตัวอย่างพึงพอใจ 2. ปัจจัยภายนอก 2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดการสรรการใช้ทรัพยากรขององค์กรภายใต้สิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ เช่น ประชากรศาสตร์รายได้ประชาชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ ค่าจ้างและเงินเดือน เป็นต้น 2.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นโครงสร้างทางสังคมที่องค์กรจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น ค่านิยม ความเชื่อ อายุ ระดับการศึกษา วิถีชีวิต เป็นต้น 2.3

ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย เช่น รูปแบบการปกครอง ความมั่นคงของรัฐบาล นโยบายของรัฐ และกฎหมายของรัฐบาลออกบังคับใช้ เป็นต้น 2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อออกแบบสินค้าและบริการใหม่ ๆ ออกสู่ตลาดการพัฒนาระบบการทำงานใหม่ การใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและคอมพิวเตอร์มาช่วยเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น

5.2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมศาสตร์

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.84$) ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.81$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.72$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{x} = 3.66$) ส่วนด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.81$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อมท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.74$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.72$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.63$) ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ($\bar{x} = 3.55$) ส่วนด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.78$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.68$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.66$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.62$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้น
 รับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{x} = 3.54$) และด้านกิจกรรมวิชาการ
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน
 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} =$
 3.78) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.60$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นรับ
 ผลิตที่เกิดจากการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.59$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม
 ด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.54$) ด้านการมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ($\bar{x} = 3.53$) ซึ่ง
 สอดคล้องกับแนวคิดของอะเล็กซานเดอร์ ดับบลิว แอสติน (Alexander W.Astin) สารสำคัญของ
 ทฤษฎีมีดังนี้ สำเนา ขจรศิลป์ (2542) 1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้พลังงานจิตใจเข้าไป
 สัมพันธ์หรือทำงานร่วมกับคน หรือ สิ่งของต่าง ๆ 2. การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกันคือ
 นักเรียนแต่ละคนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปริมาณและคุณภาพที่ต่างกัน 3.การมีส่วนร่วม
 นั้น มีทั้งปริมาณและคุณภาพปริมาณ หมายถึง เวลาที่นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนั้นส่วนคุณภาพ
 หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความพยายามที่จะทำให้กิจกรรมนั้นประสบ
 ความสำเร็จ 4. ผลการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนที่เกิดจากโปรแกรมทาง
 การศึกษา เป็นสัดส่วนโดยตรงกับทั้งปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนักเรียนกับโปรแกรม
 ทางศึกษานั้น 5. ประสิทธิภาพของนโยบายและการปฏิบัติใด ๆ ทางด้านการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับ
 กับ ความสามารถของนโยบายและการปฏิบัติที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน และสอดคล้องกับ
 แนวคิดของ เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสามารถจำแนก
 การมีส่วนร่วมออกเป็น 2. ประเภท ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่
 เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้า
 โครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด
 ข้อเสนอแนะเพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึง
 จำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามาร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไปหรือ
 เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่าเป็นการร่วมอย่างเป็น
 ทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็น
 ต้น 2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้
 บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการโดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการบริหารแต่เป็นเรื่อง

ของการให้การสนับสนุนส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ เจมส์ค็อกซ์ ปิ่นทอง (2527, หน้า 10) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1. ค้นหาและสาเหตุของปัญหา 2. วางแผนดำเนินการ 3. ลงทุนและปฏิบัติการ 4. ติดตามและประเมินผลและสอดคล้องกับแนวคิดของไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงขั้นตอนคือ 1. ศึกษาค้นคว้าถึงปัญหาสาเหตุ ความต้องการของชุมชน 2. ค้นหาและสรุปรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชน ด้วยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ 3. วางนโยบายแผนงาน โครงการ กิจกรรม สนองความต้องการของชุมชน 4. ตัดสินใจบริหารงานพัฒนาให้มีขีดจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม 5. ร่วมจัดระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6. ลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน 7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ 8. ควบคุมติดตาม ประเมินผลและบำรุงรักษา โครงการกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล

5.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช

ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช มี นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้แก่ ปัจจัยภายในประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคคล (X_1)($\beta = 0.132$) ปัจจัย ภายนอกประกอบด้วย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X_2)($\beta = 0.267$) และปัจจัยด้านสังคม (X_3)($\beta = 0.454$) ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช ที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัย ภายนอก ได้ร้อยละ 51.9 ($Adj.R^2 = 0.519$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฐวิกร หารษาพันธุ์ (2559 หน้า 23-24) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบด้วย 2 ด้าน ปัจจัยภายในและปัจจัย ภายนอก ปัจจัยภายในคือ การตัดสินใจภายในของส่วนบุคคล เช่น อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา อุปนิสัย อารมณ์ ความต้องการ เป้าหมาย การรับรู้ ความเชื่อ ทศนคติ บุคลิกภาพ ส่งผลต่อการ ตัดสินใจของแต่ละบุคคล ปัจจัยใจภายนอกคือ สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 ส่งเสริมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลง รูปแบบให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างแรงดึงดูดใจนักศึกษาให้มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม อย่างต่อเนื่องโดยที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นให้มากที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์

5.3.2.1 ปัจจัยด้านบุคคล ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝันให้กับนักศึกษาให้มากขึ้นเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ต่ออาชีพในฝันให้กับนักศึกษา

5.3.2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ควรเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

5.3.2.3 ปัจจัยด้านสังคม ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ควรเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม

5.3.2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราชควรเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยีผ่านสื่อต่าง ๆ และผ่านทางช่องทางออนไลน์เข้าร่วม กิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรศึกษาเชิงคุณภาพให้เข้าถึงตัวนักศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรับทราบปัญหา และ ความต้องการต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

5.3.3.2 ควรศึกษาความต้องการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีถึงสภาพปัญหา จัดลำดับ ความสำคัญและสะท้อนปัญหาตามความต้องการของนักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

บรรณานุกรม

- กมล สดุดประเสริฐ. (2540). *การวิจัยปฏิบัติการแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
- จักรพรรดิและจิตราวดี จิตมณี. (2545). *การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนวิชาชีพ ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินตนา สุขจรรย์. (2549). *การศึกษาและการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง.(2527). *การบริหารงานพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- โชติมา แก้วทอง, (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- เฉลียว บุรีภักดีและคณะ. (2545). *ชุดวิชาการวิจัยชุมชน*. กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- ณัฐวิกร ธรรมชาติพันธุ์. (2559). *การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลมารีนิรมล จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์ ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพงศ์ สุโกมล (2543). *คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน.
- ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธวัช เต็มถวน (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*. วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม : หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- _____. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ : 598 Print.
- _____. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ : 598 Print.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- _____. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิคม ผัดแสน.(2540). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการพัฒนาการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนอนุตรศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่*. กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2553). *การค้นคว้าและการนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในประพนธ์ เจียรกุล และคณะ (บรรณาธิการ)*, ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและการเรียนการสอน 21701. ปากเกร็ด, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญญัติ แก้วส่อง.(2531). *รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา*. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ด.). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญประจักษ์ จันทร์วิน, สิงห์ กาญจนอารี (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช สถาบันพระบรมราชชนก*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี, นครศรีธรรมราช.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร. (2549). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สวส.).
- พระมหาวิชาญ กนตสีโล และคณะ. (2561). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราชศูนย์ประสานงานจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เฮาสออฟ เคอร์มีส์ท์.
- พีระ พรนวม. (2544). *ศรัทธาต่อหลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทาจังหวัดลำพูน*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.
- _____. (2553). *การจัดการศึกษา : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.
- ยาฮารี กาเซ็ง และ ยามูดิน สาและ. (2565). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูป ระบบราชการ*. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ยุพิน ระพิพันธุ์. (2544). *ความรู้ ทักษะและการจัดการที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจำแนกประเภทขยะมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งในเขตเทศบาลเมือง พนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525*. (ฉบับพิมพ์ครั้งที่5). กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- 2565,จาก http://www.stou.ac.th/Thai/office/Oes/Guide/article/st_activi.html
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2535). *ความลับองค์กร : พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดีไลท์.
- ศุภวดี บุญญวงศ์. (2558). “*การแนะแนวในฐานะวิชาชีพชั้นสูง*” ใน *มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช* (บรรณาธิการ), เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการแนะแนว หน่วยที่ 1-7 (หน้า 1-66). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สรนันท การเจริญดี,พรพรรณ ประจักษ์เนตร. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการปั่นจักรยานของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สุรัสวดี หุ่นพยนต์ .(2528). **ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนยากจน: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านเขาดิน ตำบลวังน้ำลาด อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุธี วรประดิษฐ์. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนงานสารสนเทศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด.** ตราด : สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตราด.
- _____. (2544). **ระเบียบวิธีวิจัย : และเทคนิคของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน.
- สุธี ศรสวรรค์. (2538). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา.** กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา1 : การพัฒนานักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- _____. (2538). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา2 : พื้นฐานและบริการนักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สมยศ นาวิการ . (2545). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- _____. (2536). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร.** กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2551). **ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง.** (วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เสาวนีย์ หยกเล็ก. (2542). **เรื่องสภาพและปัญหาการสอนพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสาริตสังักตทบวงมหาวิทยาลัยส่วนกลาง.** ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ (พลศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2542). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2. การพัฒนานักศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- อมร นนทสุต (2528). *แนวความคิด หลักการ และวิธีดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน*. กรุงเทพฯ : กองสุขศึกษา, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Arnstien, S.R. (1969). *A Ladder of Citizen Participation*. Journal of the American Institute of Planners, 35(4).
- Astin A.W. (1971). *The College Environment*. New York: America Council on Education.
- Berkley, G. E. (1975). *The Craft of Public Administration*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, Norman T., & Uphoff, John M. (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity*. New York: McGraw-Hall.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed., New York: Harper Collins.
- Herbert, Stroup. (1969). *Toward the Philosophy of Student Activities*. Minneapolis: University of Minesota Press.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). *Deterging Sampling Size for Research Activities*. Education Psychological Measurement. 30(3).
- Putti, J.M. (1987). *Management: A Function Approach*. Singapore: McGraw-Hill.
- Williams, W. (1976). *Implementation Analysis and Assessment. Policy Analysis*, 1, (3), pp. 168-170.
- United Nation. (1981). *Planned Population Distribution of Development*. New York: United Nations

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว

วุฒិการศึกษ	Ph.D. (Political Science)
	Ph.D. (Sociology)
	M.A. (Linguistics)
	M.A. (Political Science)
	M.A. (Sociology)
	พธ.บ. (สังคมวิทยา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา ตามแนวพุทธศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ เดชชาติ ตริทรัพย์

วุฒิการศึกษ	Ph.D. (Sociology)
	M.A. (Sociology)
	M.A. (Political Science)
	พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคม วิทยาตามแนวพุทธศาสตร์
3. ดร.สุปรีชา ขำนาญพิพิธพร

วุฒิการศึกษ	ศน.บ. (ปรัชญา)
	ศน.ม. (สังคมวิทยา)
	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคม วิทยาตามแนวพุทธศาสตร์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

1. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

นางจินตนา กะตากุล

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) หน้าคำตอบที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ
  - ( ) 1. บรพชิต
  - ( ) 2. ชาย
  - ( ) 3. หญิง
2. อายุ
  - ( ) 1. 18 - 25 ปี
  - ( ) 2. 26 - 33 ปี
  - ( ) 3. 34 - 41 ปี
  - ( ) 4. 42 - 49 ปี
  - ( ) 5. 50 ปี ขึ้นไป
3. อาชีพ
  - ( ) 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
  - ( ) 2. เกษตรกรรม
  - ( ) 3. รับจ้างทั่วไป
  - ( ) 4. ธุรกิจส่วนตัว
  - ( ) 5. พนักงานบริษัท
  - ( ) 6. นักศึกษา
  - ( ) 7. อื่น ๆ ระบุ.....
4. ระดับการศึกษา
  - ( ) 4.1 ชั้นปีที่ 1
  - ( ) 4.2 ชั้นปีที่ 2
  - ( ) 4.3 ชั้นปีที่ 3
  - ( ) 4.4 ชั้นปีที่ 4
5. ภาคการศึกษา
  - ( ) ภาคปกติ
  - ( ) ภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์)

ตอนที่ 2 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช

ประเด็นคำถาม	ระดับปัจจัยที่ภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางการศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ปัจจัยภายใน					
ปัจจัยด้านบุคคล					
1. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะเชื่อว่าจะมีความจำเป็นต่อตนเอง					
2. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่ออาชีพใน ฝัน					
3. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย					
4. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาการทางด้านจิตใจ					
5. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะคิดว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพ ชีวิตให้ดียิ่งขึ้น					
ปัจจัยภายนอก					
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ					
6. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากรายรับของ ครอบครัว					
7. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายของ กิจกรรมที่จะเข้าร่วม					
8. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก					
9. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสียค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา					
10. สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก กิจกรรม					

ประเด็นคำถาม	ระดับปัจจัยที่ภายในและปัจจัยภายนอก มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางการศึกษา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม					
ปัจจัยด้านสังคม					
12. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมการจากคำแนะนำ/เชิญชวนจากกลุ่มเพื่อน					
13. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม					
14. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจาก ศูนย์บริการวิชาการ สำนักงานวิทยาเขต วิทยาลัยศาสนศาสตร์					
15. ท่านทราบถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แกนกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง					
16. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่					
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี					
17. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยี แหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก					
18. ท่านได้เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยีผ่านสื่อต่าง ๆ					
19. ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มเพื่อนทางออนไลน์					
20. ท่านรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์					
21. ท่านวางแผนก่อนการตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย					

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหาภูมิภวราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วกาเครื่องหมาย
 ในช่องที่ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมระดับใด

ประเด็นคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมวิชาการ					
22. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ					
23. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมด้านวิชาการ					
24. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ					
25. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ					
26. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ					
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
27. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
28. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
29. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินงานกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
30. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
31. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ					
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					
32. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					
33. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					
34. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นดำเนินงานกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					
35. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					

ประเด็นคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
35. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลกิจกรรมบำเพ็ญ คุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม					
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม					
36. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม					
37. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม					
38. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรม เสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม					
39. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม					
40. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

แบบสรุป

แบบการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC : Index of Item Objective Congruency)

จากผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

*****

คำชี้แจง

แบบวัดของการวิจัยตอนที่ 2 – 3 ทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบได้วัดระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ในแต่ละหัวข้อหากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามความคิดเห็นของท่านโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แนใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ( ) หน้าคำตอบที่เป็นจริงของท่าน

1. เพศ
  - ( ) 1. บรรพชิต
  - ( ) 2. ชาย
  - ( ) 3. หญิง
2. อายุ
  - ( ) 1. 18 - 25 ปี
  - ( ) 2. 26 - 33 ปี
  - ( ) 3. 34 - 41 ปี
  - ( ) 4. 42 - 49 ปี
  - ( ) 5. 50 ปี ขึ้นไป
3. อาชีพ
  - ( ) 1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
  - ( ) 2. เกษตรกรรม
  - ( ) 3. รับจ้างทั่วไป
  - ( ) 4. ธุรกิจส่วนตัว
  - ( ) 5. พนักงานบริษัท
  - ( ) 6. นักศึกษา
  - ( ) 7. อื่น ๆ ระบุ.....
4. ระดับการศึกษา
  - ( ) 4.1 ชั้นปีที่ 1
  - ( ) 4.2 ชั้นปีที่ 2
  - ( ) 4.3 ชั้นปีที่ 3
  - ( ) 4.4 ชั้นปีที่ 4
5. ภาคการศึกษา
  - ( ) ภาคปกติ
  - ( ) ภาคพิเศษ (เสาร์-อาทิตย์)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
ปัจจัยภายใน				
ปัจจัยด้านบุคคล	1	1	1	สอดคล้อง
1. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะ เชื่อว่าจะมีความจำเป็นต่อตนเอง				
2. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อสร้าง แรงบันดาลใจต่ออาชีพในฝัน	1	1	1	สอดคล้อง
3. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อ พัฒนาการทางด้านร่างกาย	1	1	1	สอดคล้อง
4. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อ พัฒนาการทางด้านจิตใจ	1	1	1	สอดคล้อง
5. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพราะคิด ว่าจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น	1	1	1	สอดคล้อง
ปัจจัยภายนอก				
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	1	1	1	สอดคล้อง
6. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดย พิจารณาจากรายรับของครอบครัว				
7. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดย พิจารณาจากค่าใช้จ่ายของกิจกรรมที่จะเข้า ร่วม	1	1	1	สอดคล้อง
8. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ไม่เสีย ค่าใช้จ่ายก่อนเป็นอันดับแรก	1	1	1	สอดคล้อง
9. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เสีย ค่าใช้จ่ายสูงหากช่วยพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	1	1	1	สอดคล้อง

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
10. สภาวะเศรษฐกิจของประเทศส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม	-1	1	1	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านสังคม				
11. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมการจากคำแนะนำ/เชิญชวนจากกลุ่มเพื่อน	1	1	1	สอดคล้อง
12. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยคาดหวังว่า จะได้รับการยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม	1	1	1	สอดคล้อง
13. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมโดยพิจารณาจาก ศูนย์บริการวิชาการที่ให้บริการโดยองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐ	1	1	1	สอดคล้อง
14. ทราบถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษา แกนกลางผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อพัฒนาผู้เรียนในเวลาว่าง	1	1	1	สอดคล้อง
15. ท่านตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อให้ได้พบเจอและสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหม่	1	-1	1	สอดคล้อง
ปัจจัยด้านเทคโนโลยี				
16. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมจากสื่อทางเทคโนโลยีแหล่งต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟสบุ๊ก	1	1	1	สอดคล้อง
17. ท่านได้เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกกิจกรรมจากข้อมูลทางเทคโนโลยี	1	1	-1	สอดคล้อง
18. ท่านแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมกันระหว่างกลุ่มเพื่อนทางออนไลน์	1	1	1	สอดคล้อง

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
19. ท่านรับรู้ข้อมูลกิจกรรมจากกลุ่มเพื่อนผ่านทางช่องทางออนไลน์	1	1	1	สอดคล้อง
20. ท่านวางแผนก่อนการตัดสินใจในเลือกเข้าร่วมกิจกรรมจากเทคโนโลยีที่หลากหลาย	1	1	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมวิชาการ				
1. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	1	1	1	สอดคล้อง
2. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	1	1	1	สอดคล้อง
3. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการ	1	1	1	สอดคล้อง
4. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	1	1	1	สอดคล้อง
5. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมด้านวิชาการ	1	1	1	สอดคล้อง
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ				
6. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
7. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
8. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	1	1	1	สอดคล้อง

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
9. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดที่เกิดจากการจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
10. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมกีฬาหรือส่งเสริมสุขภาพ	1	1	1	สอดคล้อง
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม				
11. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	สอดคล้อง
12. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	สอดคล้อง
13. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นดำเนินงานบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	สอดคล้อง
14. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดที่เกิดจากการจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	สอดคล้อง
15. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นประเมินผลจัดกิจกรรมบำเพ็ญคุณประโยชน์หรือรักษาสิ่งแวดล้อม	1	1	1	สอดคล้อง
การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม				
16. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่มจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	1	1	1	สอดคล้อง
17. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม	1	1	1	สอดคล้อง

ประเด็นคำถาม	ผลการตัดสินใจ (ระดับคะแนน)			แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
18. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้น ดำเนินงานกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	1	1	1	สอดคล้อง
19. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้นรับผิดชอบที่ เกิดจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	1	1	1	สอดคล้อง
20. ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมชั้น ประเมินผลจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม	1	1	1	สอดคล้อง
รวมได้ค่า IOC				0.97

(นางจินตนา กะตากล)

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ภาคผนวก ง

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย

ที่ จว. ๒๗๓/๒๕๖๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศโคราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

TITLE : THE FACTORS INFLUENCE TO PARTICIPATION IN EDUCATIONAL ACTIVITIES OF UNDERGRADUATE
STUDENTS. MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY SRI THAMMASOKRAT CAMPUS NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

จินตนา กะตากุล

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๓๘๙/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีใน
ความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยกลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วม
ในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผล
การพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหาสมณินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

1. ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สุกุล นางจินตนา กะตากุล

2. ตำแหน่ง

อาจารย์ประจำ

3. ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

ปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป

4. ประวัติการทำงาน

ปีพ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน ตำแหน่งอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคศกราช

ปีพ.ศ. 2547 – 2557 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ศรีธรรมมาโคศกราช

5. บทความทางวิชาการ (ต่างประเทศ)

Jintana Katakul (2024). A Critical Study of Model Local Government in Thailand : A Case Study Kakhon Si Thammarat Province. International Research Journal of Commerce, Management & Social Sciences Volume-1 January - June 2024.

Jintana Katakul (2019). Way to Promote on Morality, Ethics and Good Governance Principles in Work Performance of Personnel in Local Administrative Organization, Southern Region, International Journal of Management and Economics (IJME), Vol.- 1, No- 29 (February 2019)

Jintana Katakul (2019). Role of Local Administrative Organization and Educational Management International Conference on Paradigm Shift in Management Competencies for Pluralistic Workplaces Changing Secenario of Management Education Vol.8 July – September 2019

Jintana Katakul (2018). the Model of Local Government in Thailand A case study of nakhon Si Thammarat Province, International Journal of Management and Economics, Vol. I No.: 01 January- 2018

บทความทางวิชาการ (ในประเทศ)

จินตนา กะตากุล. (2563). หลักพรหมวิหารสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารมงกุฎทักษิณ, 16(1), 1 -16.

6. บทความวิจัย

นางจินตนา กะตากุล, พระมหาเอกกวิน ปิยวิโร และพระอนุรักษ์ อนุรกษิโต. (2567). การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์, 1(9), 28-40.

เดชชาติ ตริทรัพย์, จินตนา กะตากุล และพระอนุรักษ์ อนุรกษิโต (รัฐธรรม). (2567). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลข้างกลาง อำเภอข้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมณี เชษฐาราม วัดจอมมณี, 1(7), 162-179.

จินตนา กะตากุล (2562). การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี : หมู่ที่ 4 ตำบลข้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช,วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(6), 2860-2874.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโศกราช